

Rapport

2025:10

Valet 2022 - Sverigedemokraterna

Partiets profil och väljarsammansättning

Felix Bäckstedt
Richard Karlsson

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2025.08.30

www.gu.se/valforskningsprogrammet

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför Valforskningsprogrammet empiriska undersökningar om den svenska demokratins tillstånd och utveckling. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The SNES Program Report Series

Since the 1950s, Swedish National Election Studies Program conducts empirical research on the condition and development of the Swedish democracy. The Report Series is one of our main publication outlets. The aim is to publish facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Citering:

Felix Bäckstedt & Richard Karlsson (2025). Valet 2022 – Sverigedemokraterna. Partiets profil och väljarsammansättning. Valforskningsprogrammets rapportserie 2025:10. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för arbetsrapportserien:

Maria Solevid

Valet 2022 - Sverigedemokraterna

Partiets profil och väljarsammansättning

FELIX BÄCKSTEDT OCH RICHARD KARLSSON

Sammanfattning

Rapporten undersöker Sverigedemokraterna och dess väljare. Syftet är att bättre förstå utgången i Riksdagsvalet 2022 genom att analysera hur partiet uppfattades, vilka dess väljare var och hur de resonerade. I rapportens första del undersöker vi den svenska väljarkårens gillar och ogillar-bedömningar av partiet och dess partiledare, var partiet uppfattades stå på en vänster-högerskala respektive i frågan om flyktningmottagande. Vidare undersöker vi vilka frågor de svenska väljarna förknippade Sverigedemokraterna med och hur väl partiet lyckats övertyga i dessa frågor. I rapportens andra del tar vi sikte på Sverigedemokraternas väljare i valet 2022. Hur såg väljarsammansättningen ut i en rad demografiska och politiska variabler och hur skiljde sig detta från den svenska väljarkåren i allmänhet? I den tredje delen fokuserar vi på Sverigedemokraternas väljares partival, mer specifikt hur de röstade, vad de viktigaste skälen var och vilka politiska sakfrågor som låg till grund för deras val. Vi undersöker även hur dessa aspekter skiljde sig från den allmänna väljarkåren. Rapportens fjärde och avslutande del handlar om vad Sverigedemokraternas väljare tyckte i en rad olika frågor: vilka samhällsinriktningar och politiska förslag de tyckte särskilt mycket eller lite om och hur detta skiljde sig från den genomsnittliga väljaren.

Summary

The report examines the Sweden Democrats and its voters. The aim is to better understand the outcome of the 2022 general election by analyzing how the party was perceived, who its voters were and how they reasoned. In the first part of the report, we examine the Swedish electorate's likes and dislikes of the party and its party leader, as well as where the party is perceived to stand on a left-right scale, and on the issue of immigration. We also examine which issues the Swedish voters associated the Sweden Democrats with, and how convincing the party were on these issues. In the second part of the report, we focus on the Sweden Democrats' voters in the 2022 election. What is the composition of the electorate in terms of several demographic and political variables, and how does this differ from the Swedish electorate in general? The third part focuses on the party choice of Sweden Democrat voters, more specifically how they voted, what the main reasons were, and what policy issues underpinned their choice. We also examine how these aspects differed from the general electorate. The fourth and final part of the report looks at what Sweden Democrat voters thought on a range of issues: what type of society and which policy proposals did they particularly like or dislike, and how do this differ from the average voter?

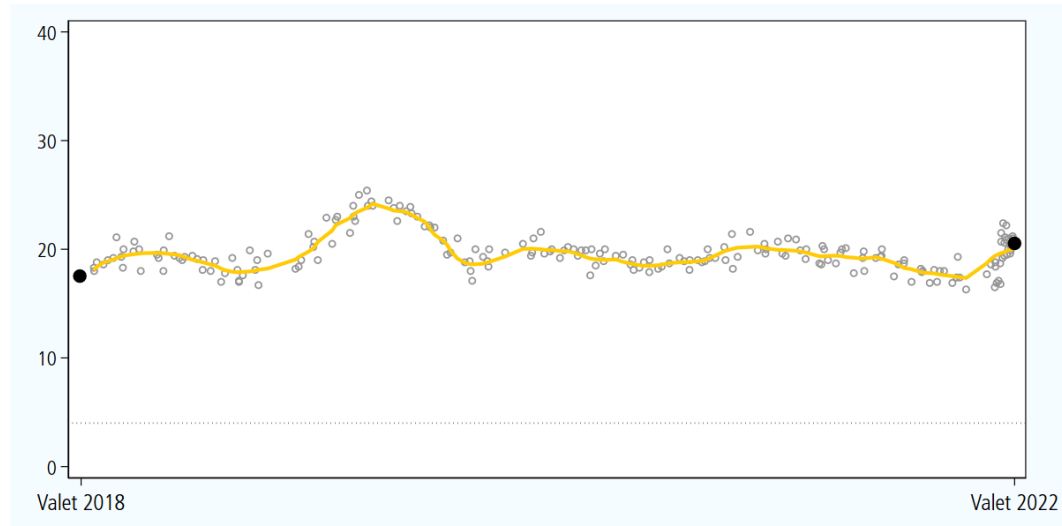
Innehåll

Valet 2022 - Sverigedemokraterna	3
Partiets profil	4
Ogillar-gillar partiet	4
Ogillar-gillar partiledaren	5
Vänster-höger	6
Flyktningmottagande	7
Partiets profilfrågor	8
Bra och dålig politik på olika politikområden	9
Vilka var partiets väljare?	13
Demografiska faktorer	13
Politiska faktorer	17
Partianhängarskap	19
Hur röstade partiets väljare?	20
Röstningsagerande	20
Skäl för partival	21
Viktig fråga för partival	23
Vad tyckte partiets väljare?	26
Framtida samhälle	26
Politiska sakfrågeåsikter	27
Sammanfattning	30
Appendix	31
Referenser	40

Valet 2022 - Sverigedemokraterna

I riksdagsvalet 2022 fick Sverigedemokraterna 20,54 procent av rösterna, en tydlig ökning jämfört med valresultatet 2018 på 17,53 procent. Partiet blev också det näst största partiet. Figur 1 visar partiets opinionsutveckling sedan valet 2018. Vi kommer i den här rapporten att studera såväl partiet som dess väljare för att bättre förstå varför valet 2022 gick som det gick. Vår utgångspunkt är i huvudsak data från Valundersökningen 2022 (Karlsson & Cederholm Lager, 2023).

Figur 1 Sverigedemokraternas opinionsstöd 2018–2022

Kommentar: De mindre grå punkterna är enskilda opinionsmätningar från SCB, Verian, Novus, Ipsos och Demoskop. De större svarta punkterna är partiets resultat i valen 2018 och 2022. Den färgade linjen är en sammanvägning av opinionsmätningarna från Mätningarnas Mätning. Den grå streckade linjen indikerar fyraprocentsspärren.

Rapporten består av fyra delar som på olika vis undersöker såväl Sverigedemokraterna som partiets väljare i samband med riksdagsvalet 2022. Den första delen handlar om Sverigedemokraterna i väljarnas ögon, till exempel hur partiet och dess partiledare uppfattades samt vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade inför valet. Rapportens andra del handlar om vilka Sverigedemokraternas väljare var och hur dessa skiljde sig från väljare generellt. Den tredje delen fokuserar på Sverigedemokraternas väljare och deras partival. Frågor som när de bestämde sig för att rösta på partiet, när de lade sin röst samt vilka skäl de hade för sitt partival kommer att besvaras. Rapportens fjärde och avslutande del handlar om vad Sverigedemokraternas väljare tyckte i en rad olika frågor. Vi kommer även att jämföra detta med väljarkåren i helhet.

Flera av de resultat som presenteras i rapporten är vägda mot det officiella valresultatet. Huruvida resultaten är viktade framgår i tabell- och figurkommentarer.

I några av de figurer som presenteras i rapporten finns staplar vars höjd baseras på exakta värden medan värdeetiketterna är avrundningar. Detta leder till att staplar med samma värde i etiketterna trots allt kan ha varierande höjd. Samtliga resultat är skattade medelvärden och bör betraktas enbart som sådana. Osäkerhet ligger i statistikens natur och när vi exempelvis i vissa analyser presenterar rangordningar bör ett skattat medelvärde på 29 procent inte med nödvändighet betraktas som mindre frekvent eller mer omtyckt än ett svar med en skattning på 30 procent. Vi avstår i denna rapport från att redovisa konfidensintervall – ett mått på just osäkerhet – i syfte att hålla analyser och resultat enkla.

Denna rapport ingår i en serie partirapporter som alla finns tillgängliga på Valforskningsprogrammets hemsida:

<https://www.gu.se/valforskningsprogrammet/var-forskning/rapporter>

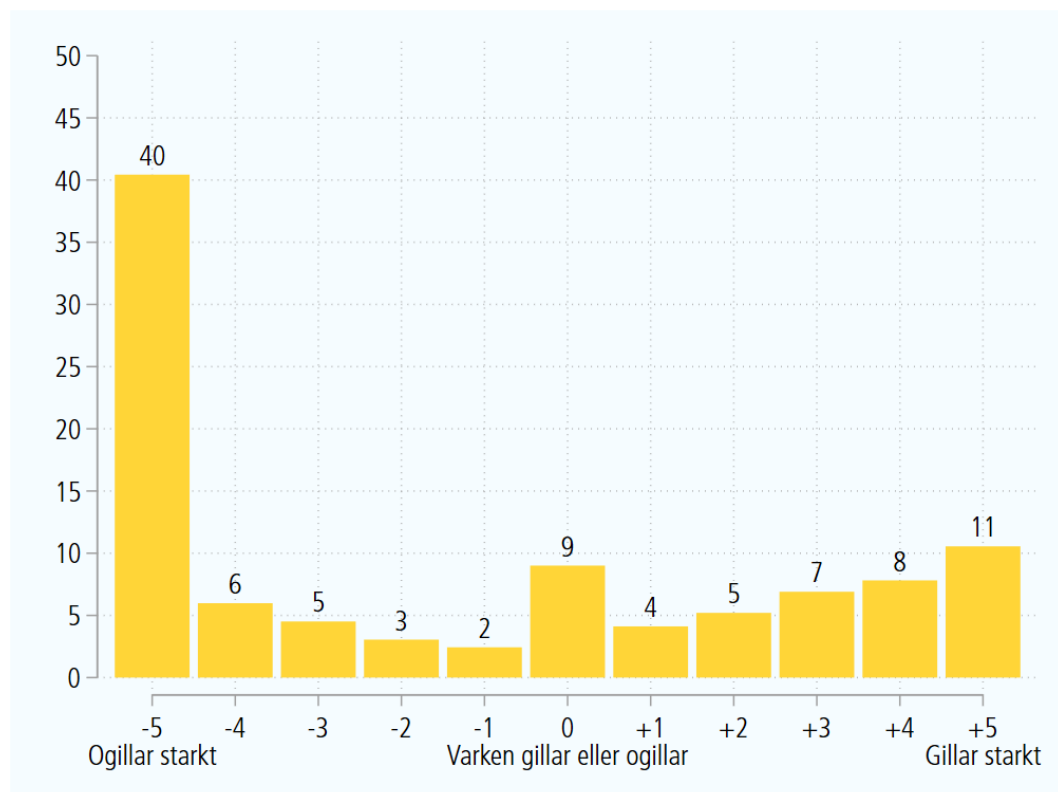
Partiets profil

I rapportens första del kommer vi att bilda oss en uppfattning om väljarnas bild av Sverigedemokraterna i samband med valet 2022. Vi analyserar i tur och ordning hur omtyckt partiet och dess partiledare var, vilken position längs vänster-högerdimensionen som partiet intog, vilka politikområden partiet prioriterade samt inom vilka politikområden som Sverigedemokraterna ansågs ha en bra respektive dålig politik.

Ogillar-gillar partiet

Huruvida ett parti är omtyckt eller ej av stora väljargrupper påverkar partiets möjligheter att nå ett bra valresultat. Det har, föga förvånande, visats i flera studier att inställningen till ett parti har ett starkt samband med sannolikheten att rösta på partiet (Oscarsson & Holmberg, 2016). Vi kommer därför att inleda med att undersöka hur väljarkåren uppfattade Sverigedemokraterna som parti i samband med valet 2022.

Figur 2 Uppfattning om Sverigedemokraterna 2022 (andel av väljarna)

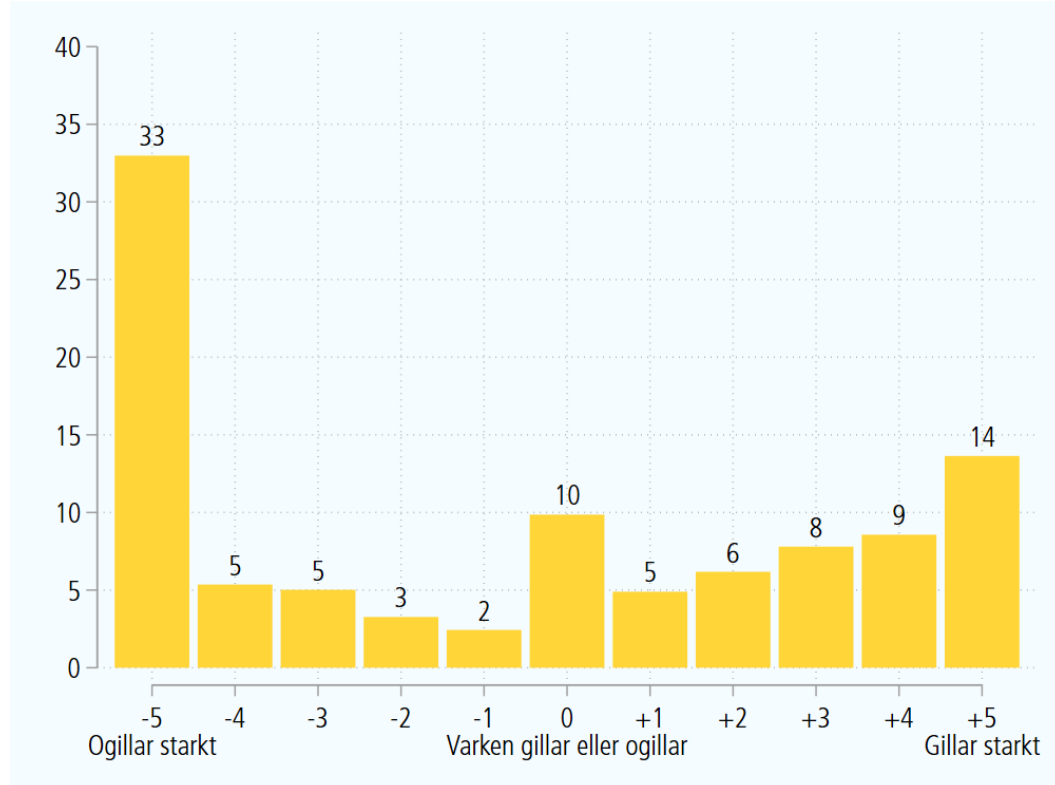
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?', där svarsskalan går från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. Antal observationer = 8 549. Data är viktade baserade på partival. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 2 visar fördelningen av väljarkårens omdömen av partiet. Elva procent av den svenska väljarkåren gillade Sverigedemokraterna starkt. Fyra av tio väljare uppgav dock att de starkt ogillade partiet. Det är tydligt att den generella bedömningen var negativ, där mer än varannan väljare (56 procent) ogillade partiet, jämfört med var tredje väljare (35 procent) som uppgav att de gillade partiet.

Ogillar-gillar partiledaren

Partiledarnas betydelse för partiernas framgång, eller utebliven framgång, är något som ofta ses som en självklarhet. Hur stor denna betydelse egentligen är, och om den överhuvudtaget existerar, kan dock diskuteras (Oscarsson m.fl., 2024). Ytterligare ett tecken på partiledares begränsade betydelse för partiernas framgångar är det faktum att partiledarbyten ytterst sällan haft en märkbar effekt på väljaropinionen (Cederholm Lager m.fl., 2022). Även om det tycks vara ovanligt är det inte otänkbart att partiledare spelar en viss betydelse för partiets valresultat och kan agera flöten eller sänken åt sina partier (Holmberg, 1981; Oscarsson m.fl., 2024). Därför kommer vi härnäst att titta närmare på hur väljarna uppfattade den främsta företrädaren för Sverigedemokraterna, partiledaren Jimmie Åkesson.

Figur 3 Uppfattning om Sverigedemokraternas partiledare 2022 (andel av väljarna)

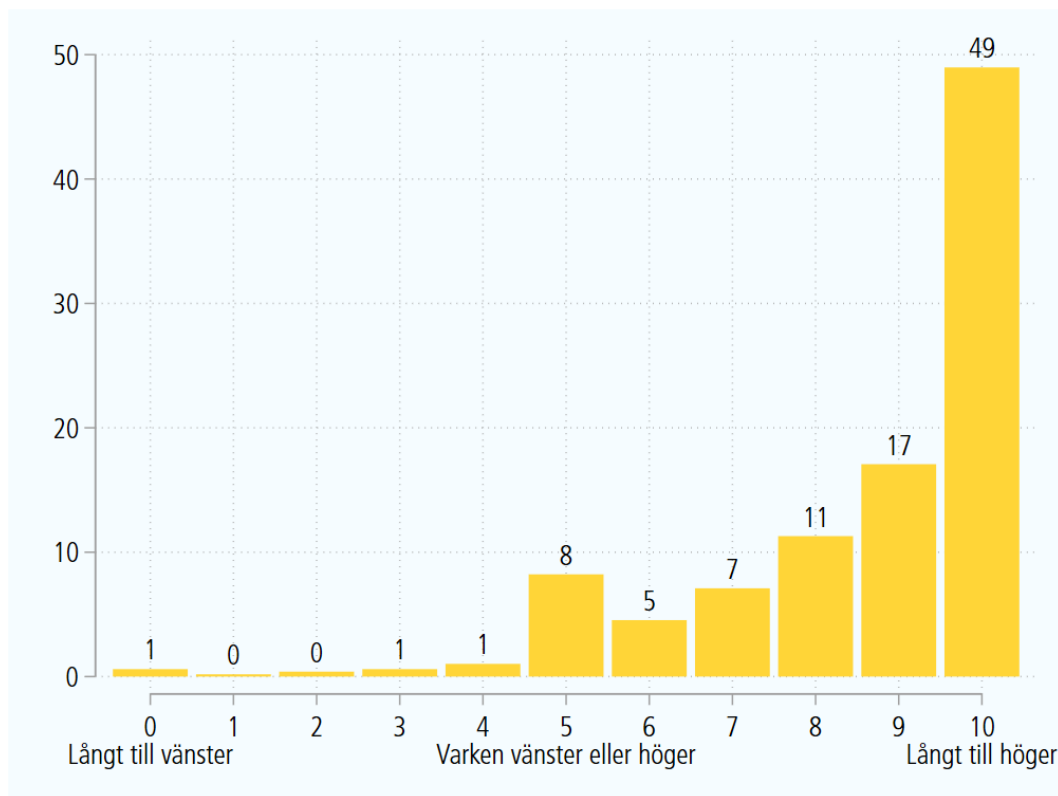
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följer omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera:' följt av en lista med partiledarna. Svartalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7 151. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Figur 3 är baserad på samma typ av fråga som figur 2, men där respondenterna ombads placera partiledare på samma skala. Knappt var sjätte väljare (14 procent) uppgav att de gillade Jimmie Åkesson starkt. Var tredje väljare tycks dock ha ogillat Jimmie Åkesson starkt. Fördelningen liknar överlag partiomdömena, men är något mer positiv. Generellt sett uppgav knappt varannan (48 procent) väljare sig ogilla Åkesson jämfört med 42 procent som svarade att de gillade partiledaren. Baserat på detta kan Jimmie Åkesson ses som en tillgång för partiet, ett så kallat "flöte", eftersom han är något mer populär än sitt parti.

Vänster-höger

Vänster-högerdimensionen har varit den dominerande konfliktdimensionen inom svensk politik sedan tullstriden i slutet av 1880-talet (Oscarsson & Holmberg 2016). Mycket har hänt med begreppet sedan dess men klart är att såväl aktörer på, som betraktare av, den politiska arenan har varit tvungna att förhålla sig till det (Oscarsson & Svensson 2020; Oscarsson 2019). Vi kommer därför nu att undersöka hur väljarna uppfattade Sverigedemokraternas position på vänster-högerskalan.

Figur 4 Uppfattning om Sverigedemokraternas vänster-högerplacering 2022
(andel av väljarna)

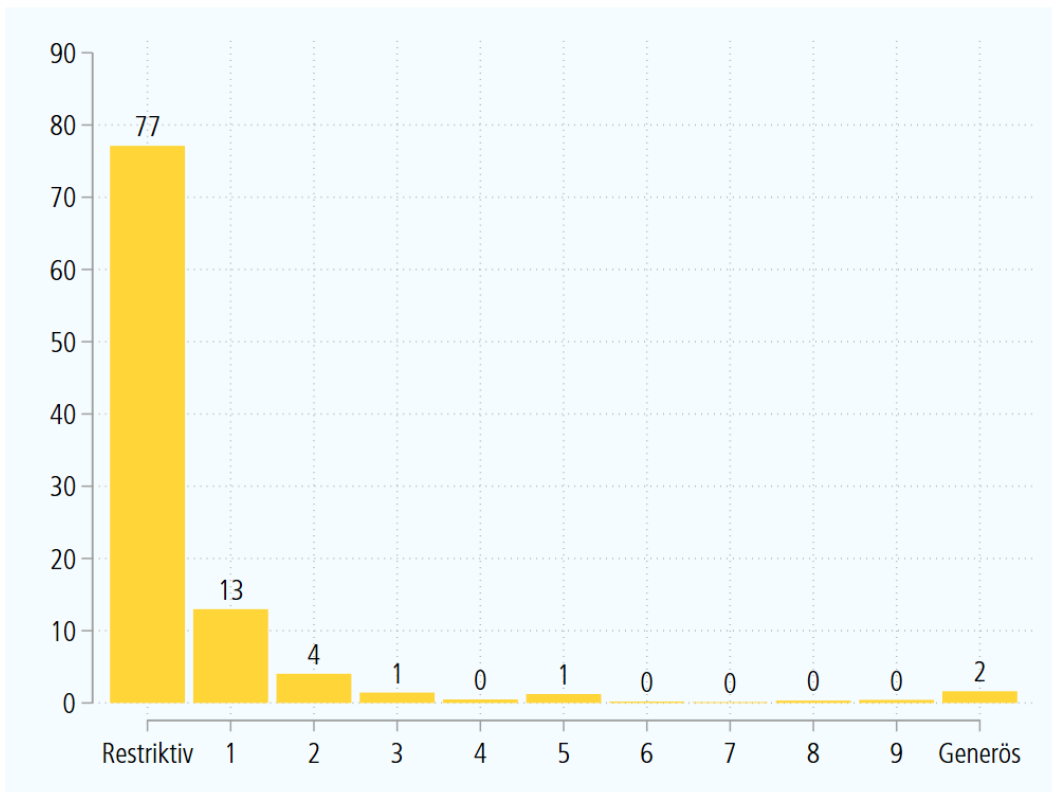
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svarsalternativen är 0 'Vänster' till 10 'Höger'. n = 8 198. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 4 visar fördelningen av väljarkårens bedömningar av var Sverigedemokraterna står på en vänster-högerskala. Det framgår tydligt att en stor majoritet av väljarna (89 procent) ansåg att Sverigedemokraterna var ett parti som befann sig på den högra planhalvan. Nästan varannan väljare (49 procent) uppfattade att partiet stod långt till höger.

Flyktingmottagande

En politisk fråga som under de senaste mandatperioderna ökat kraftigt i betydelse är integrations- och migrationspolitiken. Mellan åren 1979 och 2010 var det en fråga som nämndes som viktig för partivalet av färre än var tionde väljare. Men i de tre senaste valen har det varit betydligt större andel; 23 procent 2014, 30 procent 2018 och 26 procent 2022 (Oscarsson m.fl., 2024). Frågan har kommit att manifesteras en dimension av politik där nya partier utmärker sig genom, och får genomslag med, sin betoning på flyktingmottagandet (Hooghe & Marks, 2018), och där redan etablerade partier behövt utveckla sitt eget förhållningssätt. I nästa steg ska vi därför undersöka hur väljarkåren uppfattade Sverigedemokraternas flyktingpolitik kring valet 2022.

Figur 5 Uppfattning om Sverigedemokraternas flyktingpolitik 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svartalalternativen var elva stycken och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 3 040. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

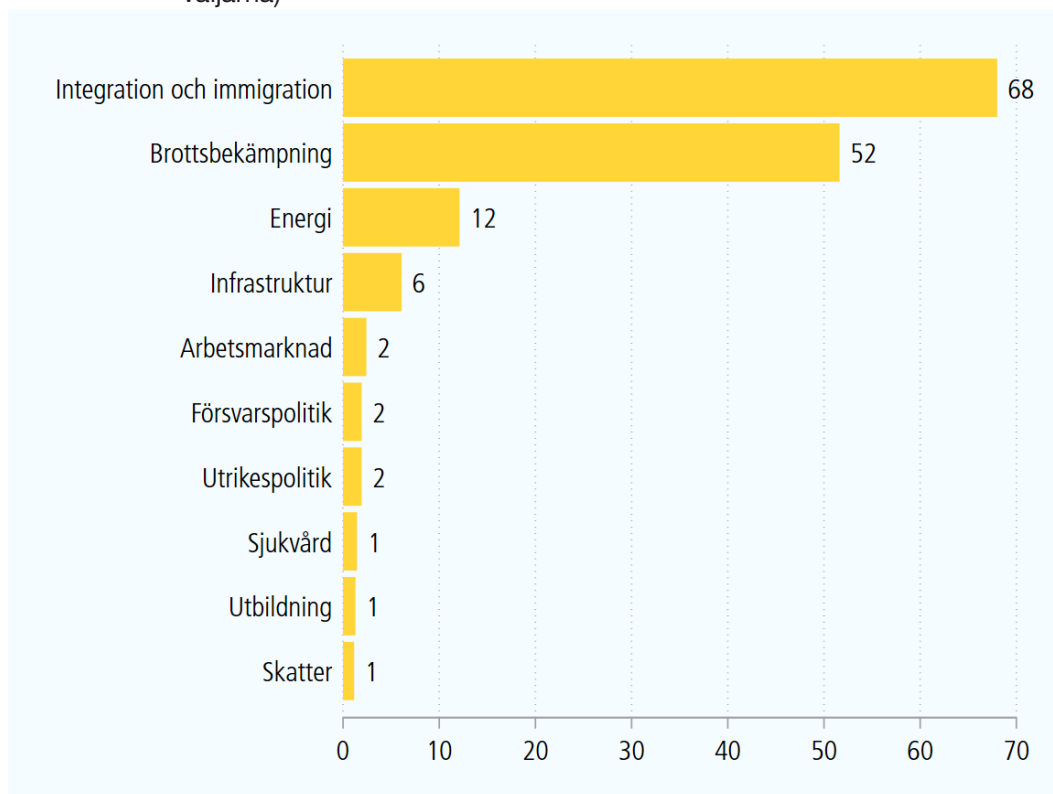
Figur 5 visar väljarkårens uppfattningar av var Sverigedemokraterna stod i frågan om flyktingmottagande. Det är väldigt tydligt var partiet stod i väljarnas ögon: hela 97 procent ansåg att partiet hade en restriktiv inställning till frågan om flyktingmottagande, varav 77 procent ansåg att partiet hade en *mycket* restriktiv inställning.

Efter att ha undersökt hur väljarna uppfattade Sverigedemokraterna längs två politiska dimensioner ska vi gå vidare med hur partiet uppfattades i konkreta sakfrågor.

Partiets profilfrågor

En viktig del av partiets verksamhet under en valkampanj är att nå ut med de frågor som man vill diskutera. En agendakamp pågår inför varje val där partierna gör sitt yttersta för att sätta den dagordning kring vilken valkampanjens diskussioner ska föras. Partier som lyckas vinna denna kamp om agendan har ett försprång i kampen om väljarna (Jönsson & Theorin, 2022). Vi ska därför undersöka vilka frågor som väljarna ansåg att Sverigedemokraterna prioriterade i samband med valet 2022.

Figur 6 Uppfattning om Sverigedemokraternas prioriterade frågor 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.'. n = 1 287. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdssvaliderade. Inkluderade i figuren är de tio mest nämnda frågorna. För en komplett lista se appendix.

Figur 6 visar andelen av väljarna som svarat att Sverigedemokraterna lade särskild tonvikt vid olika politikområden. Lite mer än två av tre väljare (68 procent) ansåg att partiet lade särskild tonvikt på integration och immigrationsfrågor. På andra plats kom frågor om brottbekämpning som ungefär varannan väljare (52 procent) ansåg att partiet lade tonvikt vid. Även energifrågor (12 procent) kom till viss del att förknippas med Sverigedemokraterna under valet 2022.

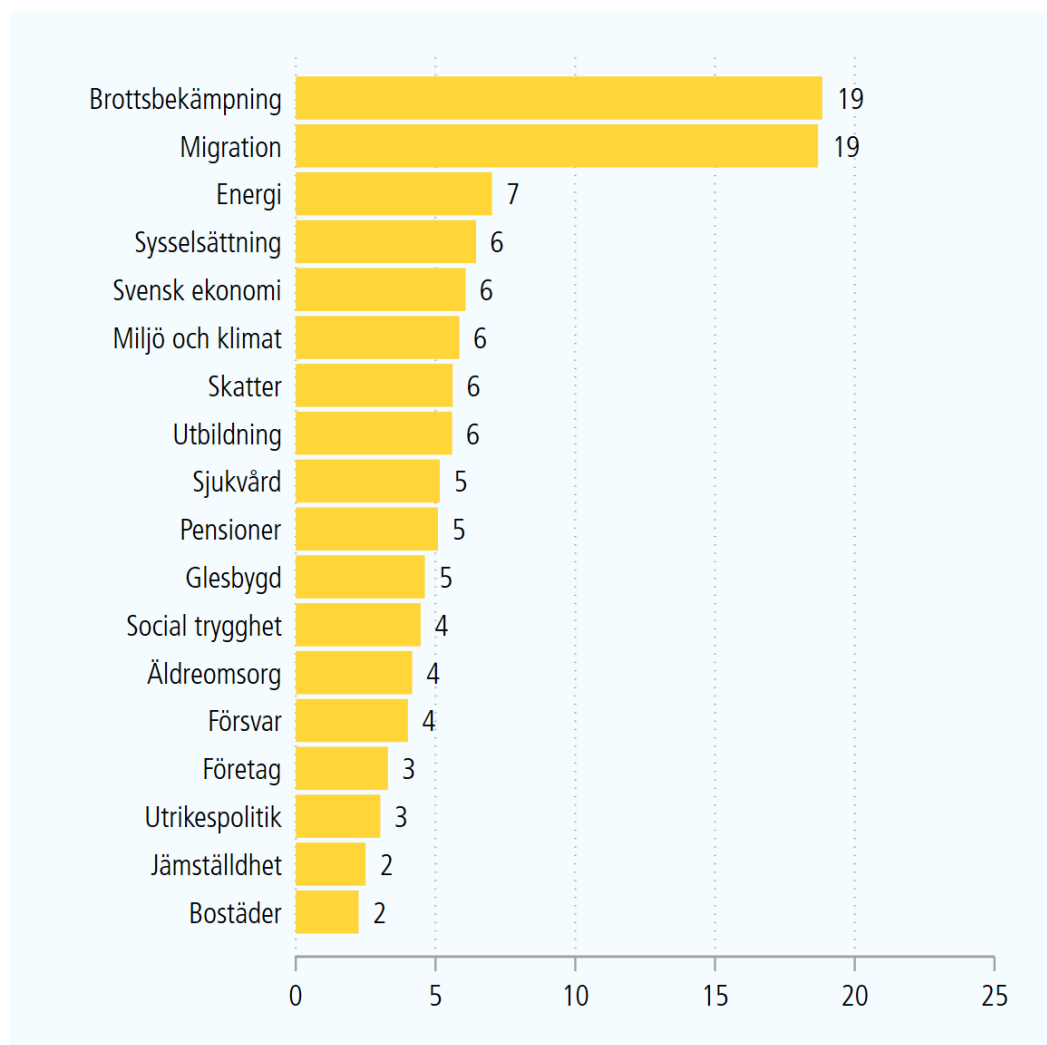
Sverigedemokraternas valaffischer under valrörelsen 2022.

Bra och dålig politik på olika politikområden

För partierna gäller det dock inte bara att få diskussionen att handla om frågor de föredrar att prata om. Det gäller också att övertyga väljarna om att de har en bra politik på relevanta politiska områden. Det gäller att ha sakfrågeägarskap, eller som en definition lyder *“...the perception in a voter’s mind that a specific party over the long term is most competent at handling—in the sense of delivering desired outputs on—a given issue”* (Stubager, 2018).

Vi kommer härnäst att undersöka i vilken utsträckning väljarna ansåg att Sverigedemokraterna hade bra respektive dålig politik på en rad politikområden.

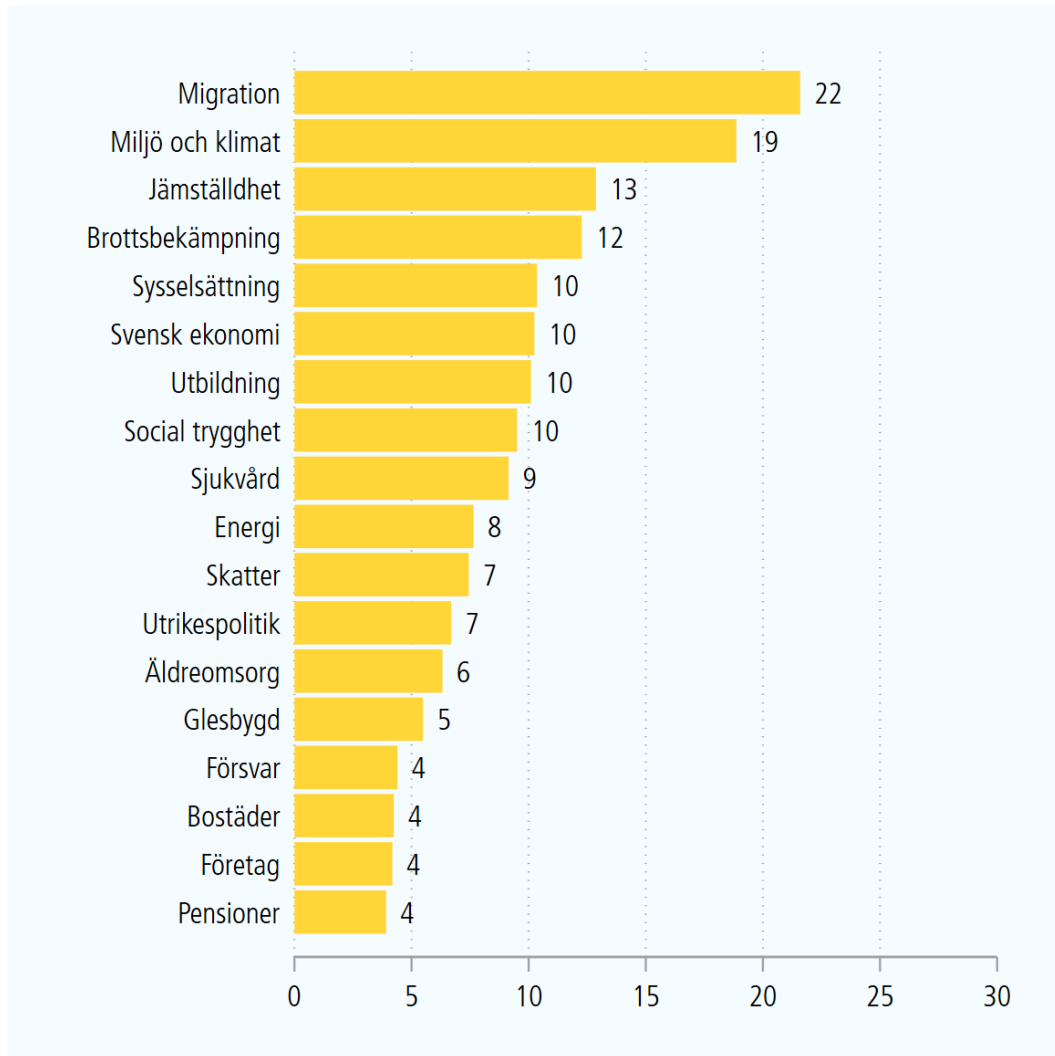
Figur 7 Politikområden där väljarna uppfattade att Sverigedemokraterna hade en bra politik, 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. n = 3 797 – 7 379 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Sverigedemokraterna hade två områden som tydligt stack ut: var femte väljare (19 procent) ansåg att partiet hade en bra politik i frågor om *brottsbekämpning* respektive *migration*.

Figur 8 Politikområden där väljarna uppfattade att Sverigedemokraterna hade en dålig politik, 2022 (andel av väljarna)

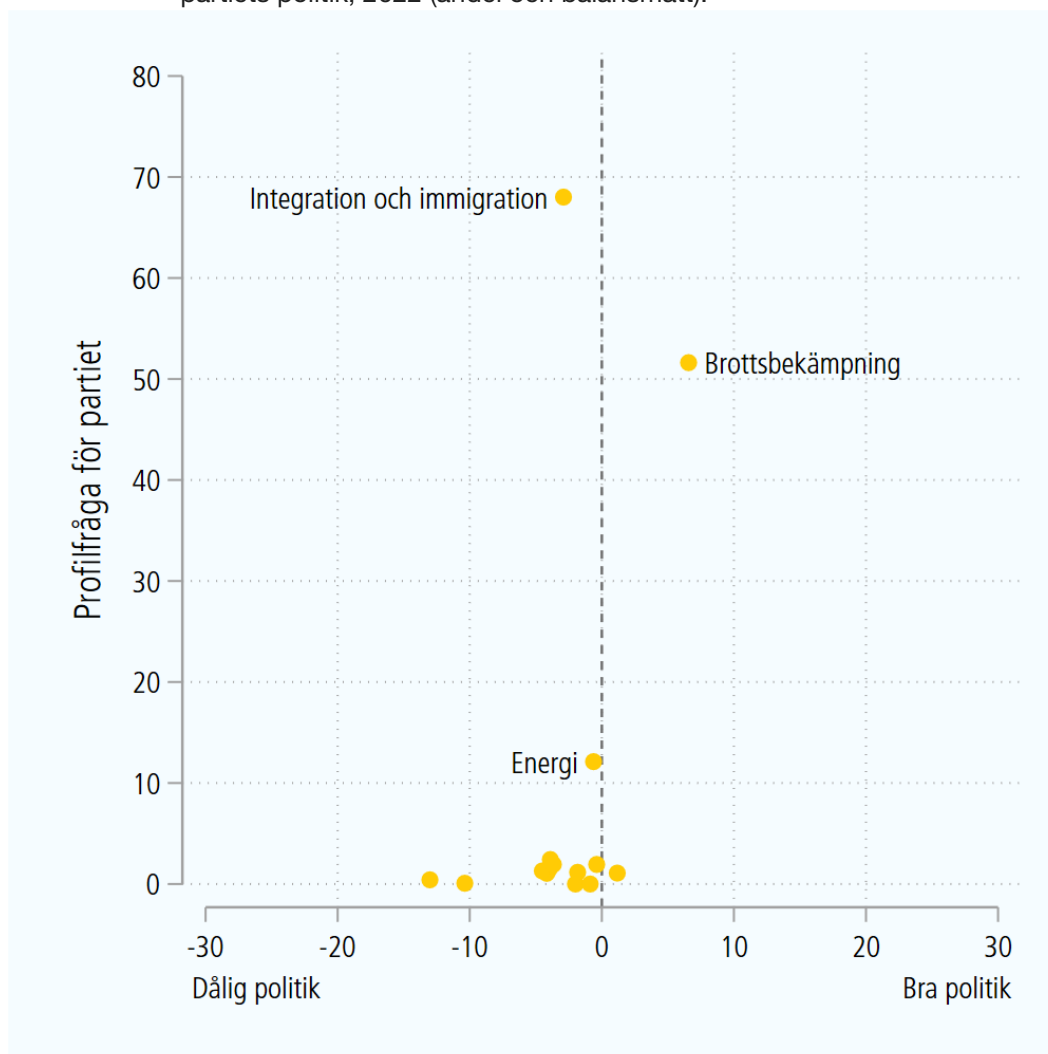

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. n = 3 797 – 7 379 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

När vi undersöker de områden som väljarna ansåg Sverigedemokraterna hade en dålig politik på finner vi åter migrationsfrågan; var femte väljare (22 procent) ansåg att partiet hade en dålig migrationspolitik. Det näst vanligaste svaret var *miljö och klimat* (19 procent).

Om vi kombinerar uppfattningen om vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade (figur 6), med bedömningen av partiets politik på en rad politikområden (figur 7 och figur 8) kan vi se vilka politikområden som väljarna ansåg var partiets styrkor respektive svagheter. Resultatet blir en sorts utvärdering över hur väl partiet lyckats nå ut med sin politik till väljarna.

Figur 9 Sverigedemokraternas prioriterade frågor och väljarnas uppfattning om partiets politik, 2022 (andel och balansmått).

Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentarer för figur 6, 7 och 8. $n = 1\,287$. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

I den fråga som Sverigedemokraterna ansågs ha lagt störst tonvikt vid, *integration och immigration*, rådde det delade meningar i väljarkåren (balansmått: -3 procentenheter). Däremot tycks deras politik kring *brottsbekämpning* ha varit en tillgång, här hade partiet både lyckats profilera sig och övertyga väljare (balansmått: +7 procentenheter).

Vilka var partiets väljare?

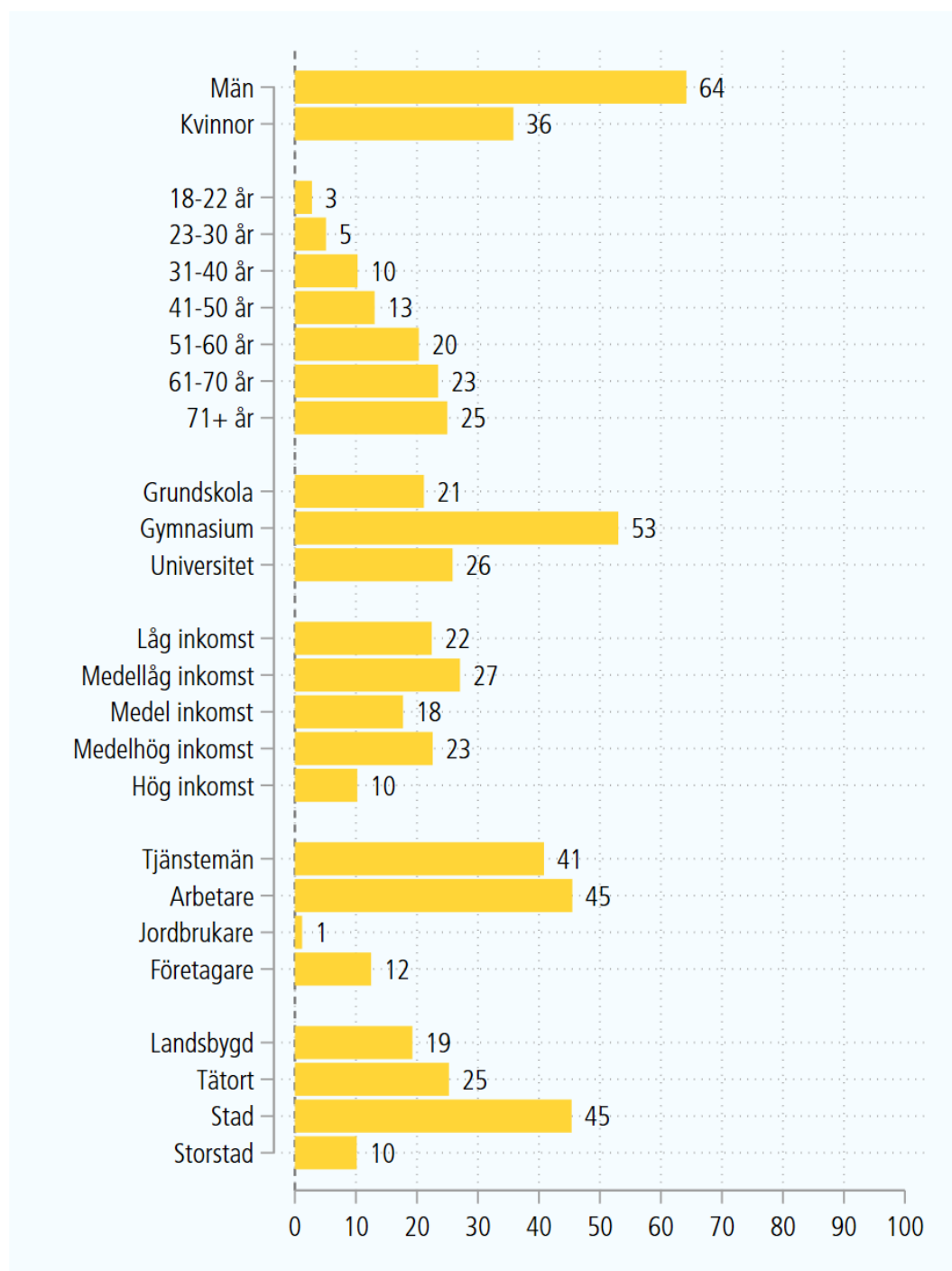
I rapportens fortsättning kommer vi att byta fokus från Sverigedemokraterna som parti till deras väljare. Hur partiets väljarsammansättning såg ut och hur dessa skiljde sig åt från väljare generellt är några av de saker vi kommer att undersöka i rapportens andra del.

Demografiska faktorer

Demografiska faktorer, exempelvis kön, ålder och utbildningsnivå, har inte längre samma förmåga att förklara väljares partival i den utsträckning som de en gång hade (Oscarsson & Holmberg, 2016). Trots det förblir sådana egenskaper ständigt relevanta förklaringsfaktorer för partival. Vi har också kunnat konstatera att en allt större skillnad i röstningsbeteende har uppstått mellan män och kvinnor i Sverige (Ahlbom & Karlsson, 2023; Cederholm Lager & Karlsson, 2024).

Vi kommer att börja med att undersöka hur Sverigedemokraternas demografiska väljarsammansättning såg ut i valet 2022.

Figur 10 Sverigedemokraternas väljare, 2022 – Demografi (procent)

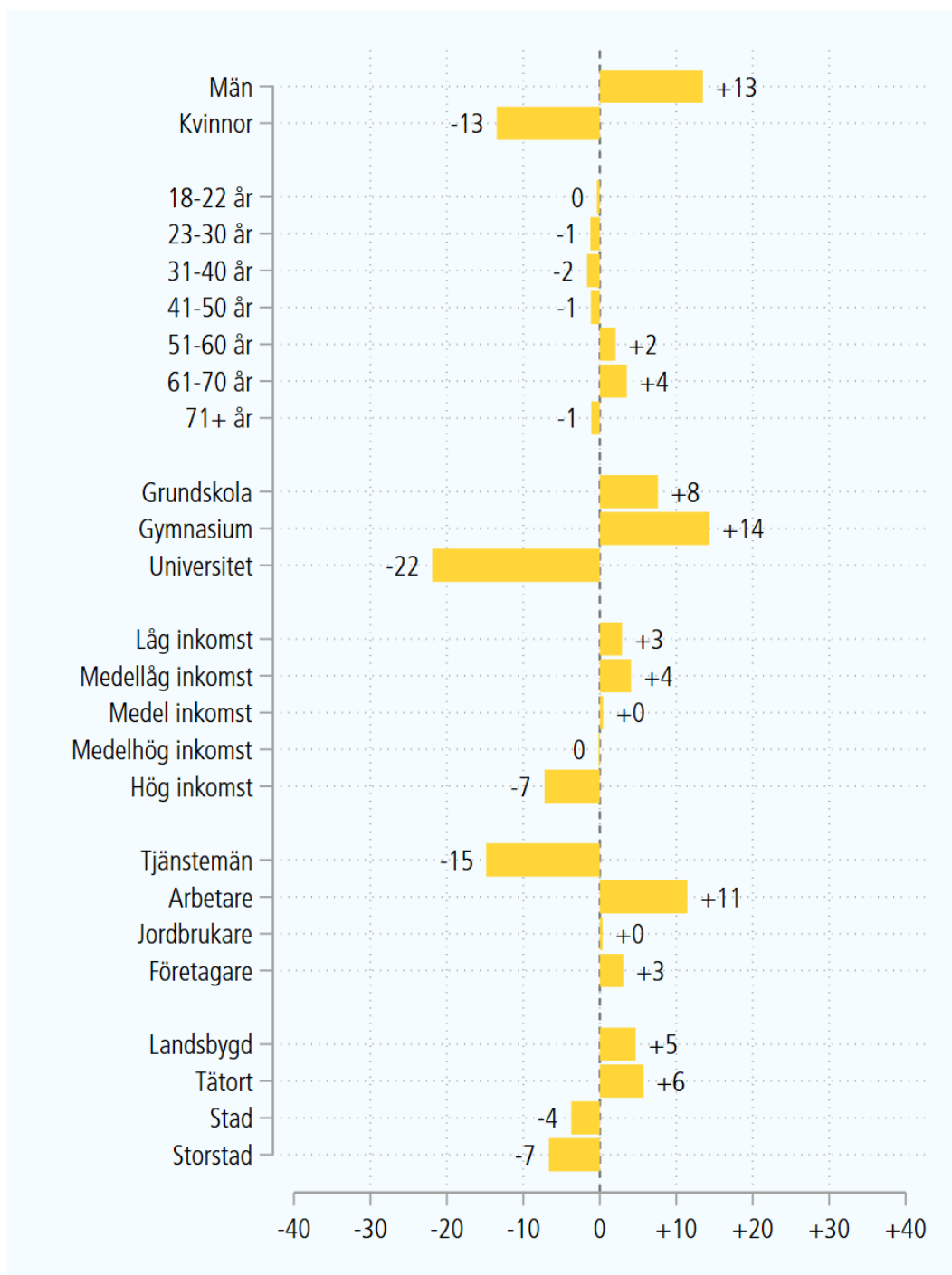
Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Utbildning anger högsta avklarade utbildningsnivå. Inkomstgrupperna är baserade på kvintiler. Kategorin *storstad* hänvisar till Stockholm, Göteborg, och Malmö. n = 1 185 – 1 393. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Figur 10 visar fördelningen av en rad demografiska variabler bland de som röstade på Sverigedemokraterna 2022. Nära två av tre av Sverigedemokraternas väljare var män (64 procent). Det tycks också ha varit en något äldre väljargrupp, där den största gruppen var över 70 år gamla (25 procent). Omkring hälften (53 procent) hade som högst en gymnasieexamen. Sett till inkomst var 27 procent av partiets väljare i gruppen *medellåg inkomst*, samtidigt som 23 procent var i gruppen *medelhög inkomst*. Omkring 40 procent

av Sverigedemokraternas väljare hade ett tjänstemannayrke och 45 procent var arbetare. Lika stor andel (45 procent) bodde i en stad.

För att kunna säga något om huruvida partiets väljarbas stack ut eller inte kommer vi i nästa steg att jämföra hur Sverigedemokraternas väljarsammansättning skiljde sig från väljare generellt. För att ta ett konkret exempel visar figur 11 skillnaden i andelen stadsbor bland de som röstade på Sverigedemokraterna jämfört med andelen stadsbor som röstade i valet 2022. Resultatet visar partiets under- eller överrepresentation i varje grupp.

Figur 11 Sverigedemokraternas väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Demografi (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Se figur 10 för en beskrivning av variablerna. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

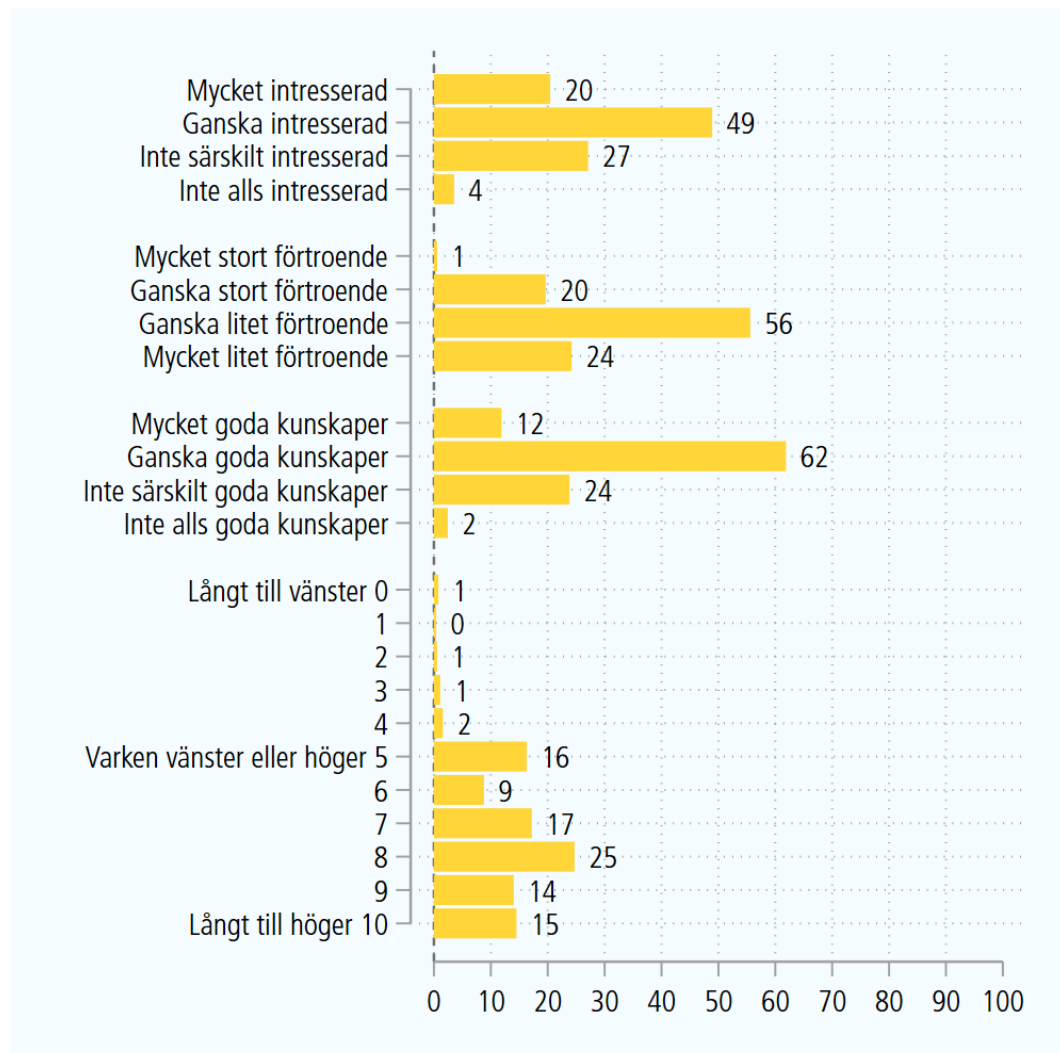
Som vi redan såg i figur 10 hade Sverigedemokraterna en överrepresentation av män (13 procentenheter). För ålder var överrepresentationen störst i gruppen 61-70 åringar (4 procentenheter). Den största skillnaden mellan Sverigedemokraternas väljare och väljarkåren ser vi i utbildningskategorierna: partiet hade 14 procentenheter högre stöd bland de med gymnasieutbildning och 22 procentenheter lägre stöd bland de med universitetsutbildning. Sverigedemokraterna var något underrepresenterade i den

högsta inkomstgruppen (7 procentenheter) och något överrepresenterade i de två lägsta inkomstgrupperna (3 respektive 4 procentenheter). Även om fördelningen av yrkesgrupper inom partiets väljare var relativt jämn (se figur 10) var partiet klart överrepresenterade bland arbetare (11 procentenheter) och klart underrepresenterade i gruppen tjänstemän (-15). Den geografiska spridningen var något lägre, där partiet var något överrepresenterade bland de som bodde på landsbygden och i tätort (5 respektive 6 procentenheter) och underrepresenterade bland de som bodde i städer samt boende i Stockholm, Göteborg och Malmö (4 respektive 7 procentenheter).

Politiska faktorer

Efter de demografiska faktorerna kommer vi nu att studera hur partiets väljar-sammansättning såg ut vad gäller politiska faktorer som politiskt intresse, förtroende för politiker och politisk kunskap. Vi vet sedan tidigare att intresse och kunskap spelar roll för väljares förmåga att hitta rätt parti (Oscarsson & Rapeli 2018; se även Oscarsson m.fl., 2024, s. 463). Dessutom är ideologisk hemvist, mer specifikt närhet till partier, en av de mest betydelsefulla faktorerna för partival (se Oscarsson m.fl., 2024, s. 215).

Figur 12 Sverigedemokraternas väljare, 2022 – Politiska faktorer (procent)

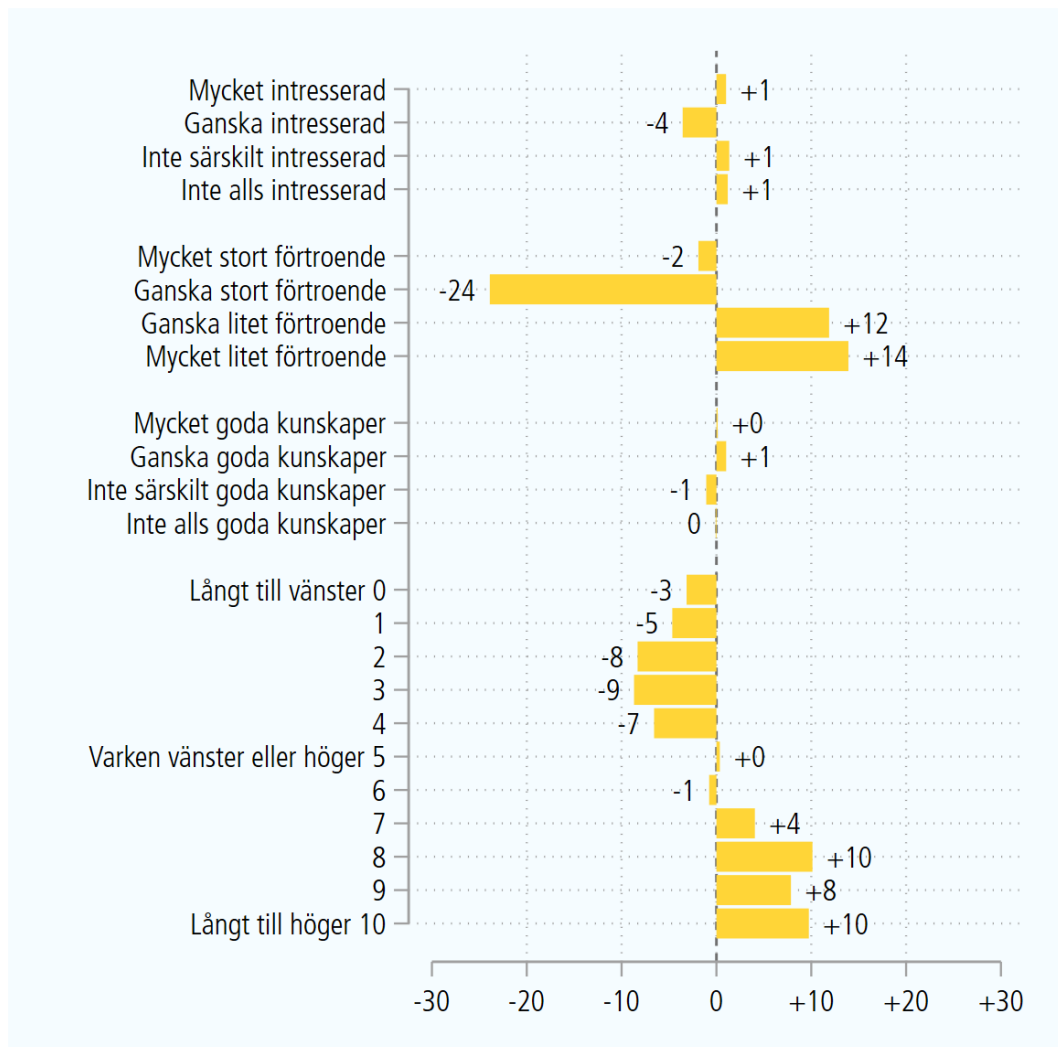
Kommentar: Valundersökningen 2022. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängds-validerade. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Respektive frågeformulering lyder: 'Hur intresserad är du i allmänhet av politik?', 'Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?', 'Enligt din bedömning, hur goda är

dina kunskaper om politik?', och '...var skulle du placera dig själv på [en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger]?', n = 1 054 – 1 380. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Den sverigedemokratiska väljarna uppgav sig vara intresserade av politik, där varannan väljare (49 procent) var *ganska intresserad*. Tre av fyra Sverigedemokrater hade ett lågt förtroende för politiker, där varannan (56 procent) hade *ganska litet förtroende*. Den självskattade politiska kunskapen var hög, drygt sex av tio (62 procent) uppgav sig ha *ganska goda kunskaper*. När det kom till att placera sig själv ideologiskt hade den största gruppen (25 procent) valt att placera sig som en åtta på den elvagrada skalan. Det var förhållandevis jämnstora grupper som ansåg sig vara *varken vänster eller höger* respektive *långt till höger*. Med andra ord placerade sig partiets väljare sig själva något mindre till höger än vad väljarkåren placerade partiet (se figur 4).

Härnäst kommer vi att titta på hur Sverigedemokraternas politiska egenskaper såg ut jämfört med väljarkåren som helhet.

Figur 13 Sverigedemokraternas väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Politiska faktorer (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentar till figur 12. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Politisk kunskap är i detta sammanhang en självskattad bedömning.

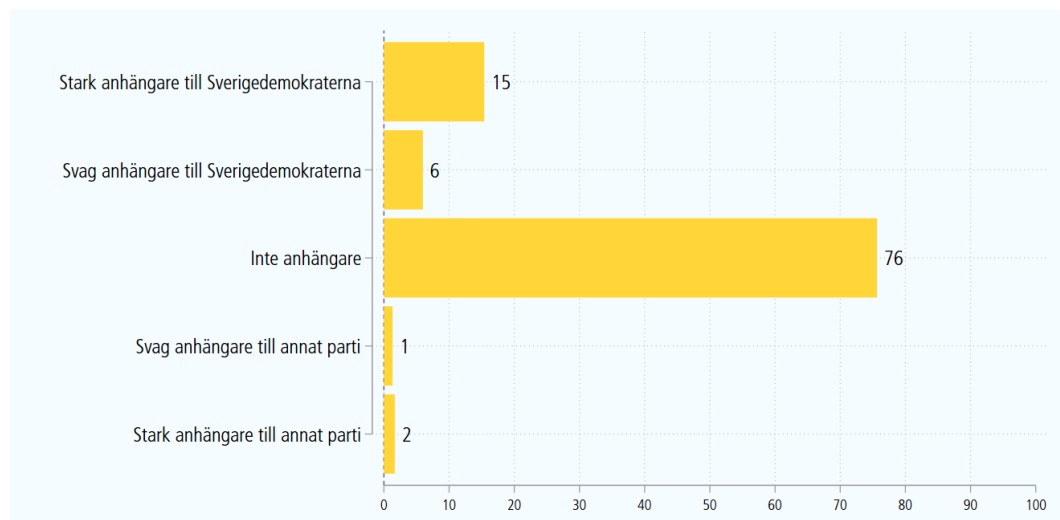
Den tydligaste underrepresentationen sett till de politiska egenskaperna var förtroende för politiker, partiet hade 24 procentenheter lägre stöd bland de som uppgav sig ha

ganska stort förtroende jämfört med snittet. Omvänt ser vi att Sverigedemokraternas väljare i högre grad jämfört med väljarkåren återfanns bland de med *ganska* och *mycket* litet förtroende (12 respektive 14 procentenheters skillnad). Sett till politiskt intresse och kunskap skiljde sig inte Sverigedemokraternas väljare och väljarkåren som helhet åt avsevärt mycket. Tydligare mönster finner vi i den ideologiska självplaceringen, där partiets väljare var överrepresenterade bland de som placerade sig själv från något till långt åt höger (omkring 10 procentenheter).

Partianhängarskap

Övertygade partianhängare som i val efter val stödjer sitt parti genom att rösta på det är förstås något av en dröm för alla partier. Att ha stora grupper av lojala väljare skapar stabilitet och förutsägbarhet som möjliggör att fokusera på långsiktig ideologikutveckling och opinionsbildning. Anhängare kan också hjälpa till att sprida och förankra partiets budskap och användas som en tillgång i valrörelser. Samtidigt ser vi en tydligt nedåtgående trend i väljarnas partianhängarskap. 2002 ansåg sig 41 procent tillhöra något parti, år 2022 var det 27 procent (Oscarsson m.fl. 2024, s. 329). Vi ska nu titta närmare på just partianhängarskap bland de som röstade på Sverigedemokraterna i valet 2022.

Figur 14 Partianhängarskap bland Sverigedemokraternas väljare, 2022 (procent)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten är baserade på flera frågor: 'Brukar du själv betrakta dig som anhängare av något parti?' (ja/nej), 'Vilket parti tycker du bäst om?', samt 'Hör du till de starkt övertygade anhängarna av ditt parti?' (ja/nej). n = 903. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 14 visar partianhängarskap bland de som röstade på Sverigedemokraterna i riksdagsvalet 2022. Hela tre av fyra av partiets väljare (76 procent) uppgav sig inte vara anhängare till något parti alls. Givet den låga nivån av anhängarskap generellt är inte denna siffra förvånande. Var femte av Sverigedemokraternas väljare (21 procent) såg sig själva som anhängare av partiet, varav 15 procent uppgav starkt partianhängarskap. Ser vi till figurens nedre del är det omkring 3 procent som röstade på Sverigedemokraterna som egentligen identifierade sig med ett annat parti.

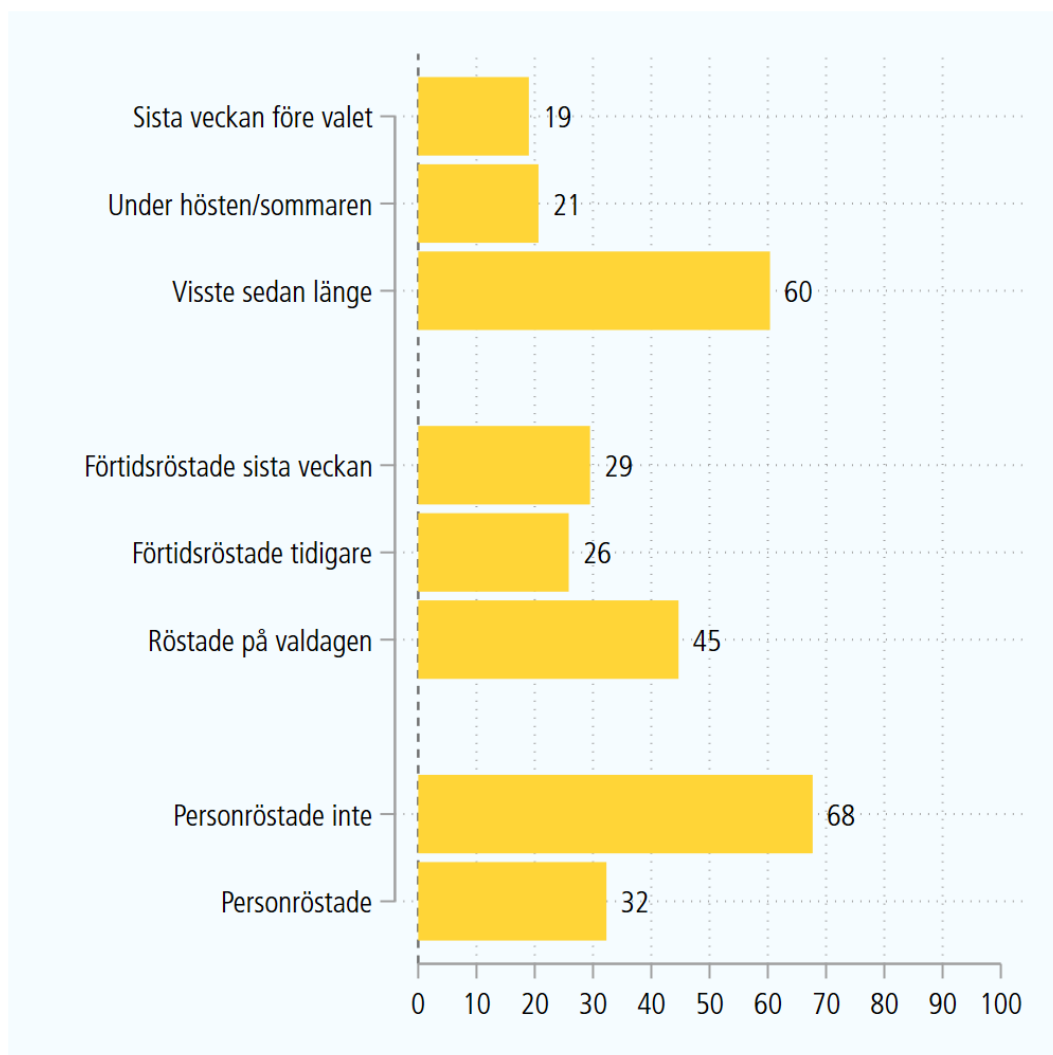
Hur röstade partiets väljare?

I rapportens tredje del kommer vi att fortsätta att undersöka Sverigedemokraternas väljare, men nu i relation till valet. Frågor som vi kommer att besvara är när beslutet att rösta på Sverigedemokraterna fattades, när rösten lades och vilka skälen var till att man valde att rösta på partiet.

Röstningsagerande

Vi kommer att börja med att undersöka hur Sverigedemokraternas väljare agerade i samband med röstningsbeslutet. Den ökade väljarrörligheten är en av de viktigaste och mest välkända resultaten från forskningen om svenskt väljarbeteende. Var tredje väljare byter parti från ett val till ett annat idag (Oscarsson m.fl. 2024, s. 308) och hälften av dessa bestämmer sig innan valsommaren drar i gång (ibid, s. 367). Följande redovisning visar hur Sverigedemokraternas väljare agerade i samband med valet 2022.

Figur 15 Sverigedemokraternas väljare – Röstningsagerande, 2022 (andel)

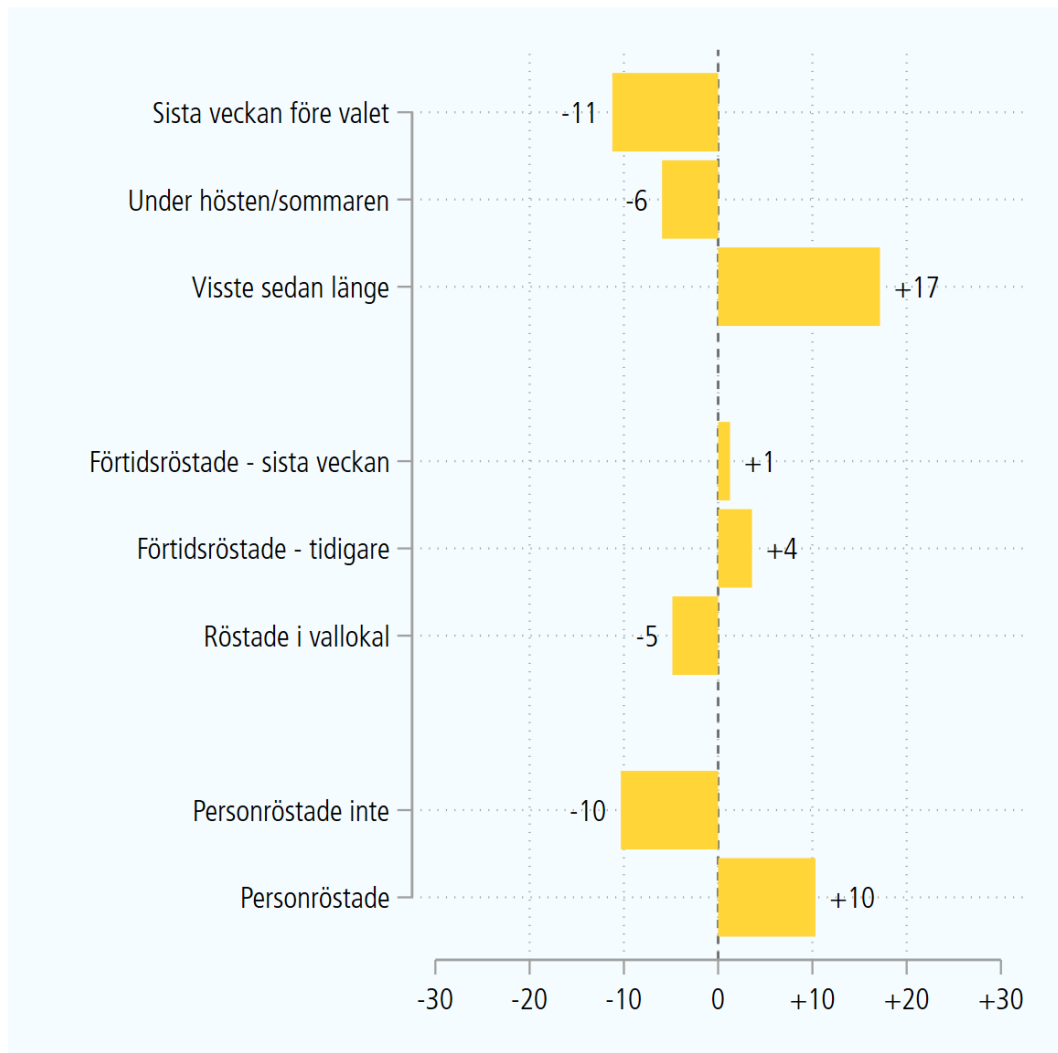
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringarna lyder: 'När bestämde du dig för vilket parti du skulle rösta på i årets riksdagsval?', 'Förtidsröstade du i årets riksdagsval? Om du förtidsröstade gjorde du det under sista veckan före valet eller förtidsröstade du tidigare under valrörelsen?', och 'Utnyttjade du möjligheten att personrösta i riksdagsvalet?'. n = 902 – 906. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

En tydlig majoritet (60 procent) av Sverigedemokraternas väljare visste sedan länge vilket parti de tänkte rösta på. Omkring var femte väljare bestämde sig före valet (19

procent) och en av fem (21 procent) bestämde sig under sommaren eller hösten. Drygt hälften (55 procent) av Sverigedemokraternas väljare valde att förtidsrösta och hälften röstade i vallokal på valdagen (45 procent). Två av tre (68 procent) uppgav att de inte personröstade.

Härnäst kommer vi att undersöka om Sverigedemokraternas väljare betedde sig annorlunda än väljare generellt i samband med röstningsbeslutet.

Figur 16 Sverigedemokraternas väljare jämfört med väljarkåren – Röstnings-
agerande, 2022 (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Resultaten i figur 16 visar att betydligt fler (17 procentenheter) sverigedemokratiska väljare hade bestämt sitt val sedan länge jämfört med väljarkåren. Även om de flesta sverigedemokratiska väljare inte personröstade (se figur 15) var det en större andel som valde att göra det jämfört med väljarkåren i helhet (10 procentenheter).

Skäl för partival

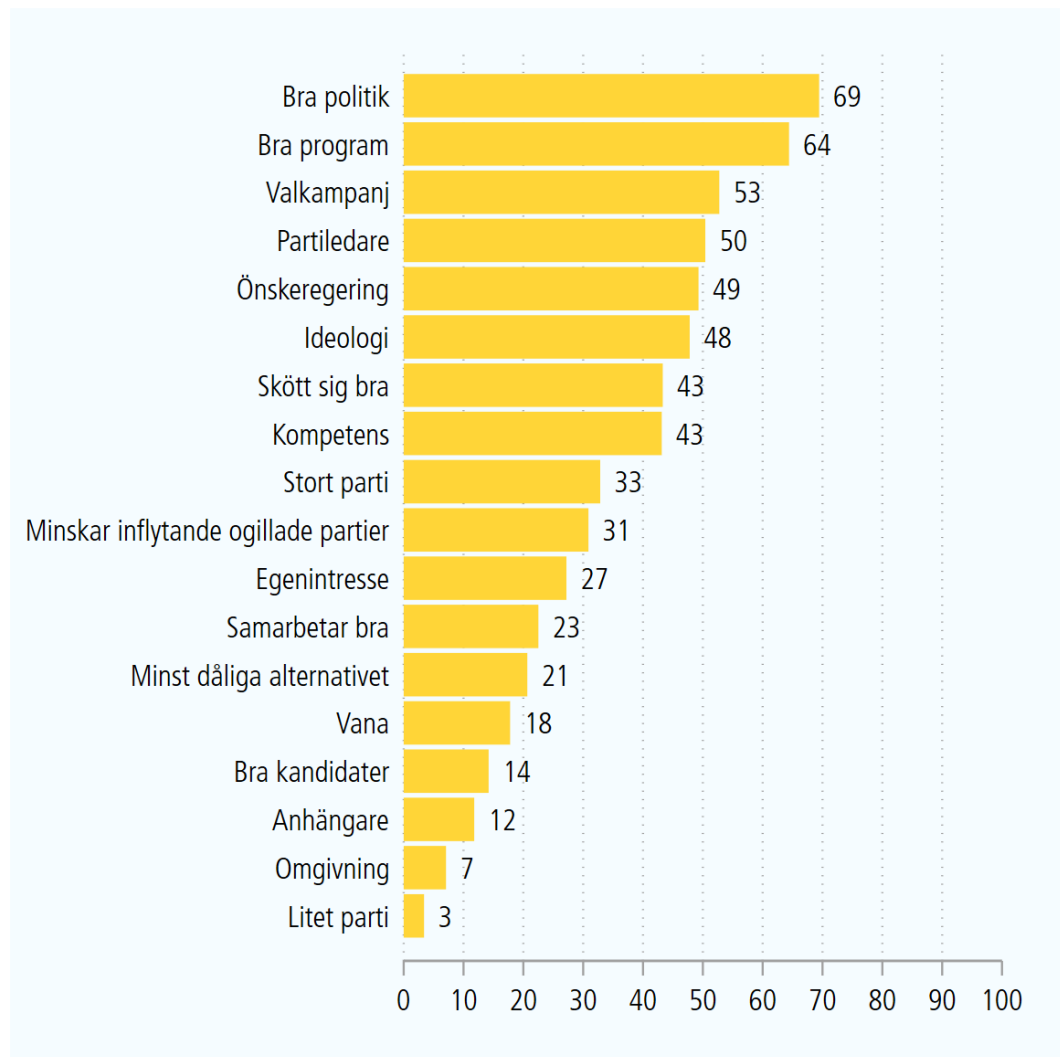
Varför en väljare röstar på ett särskilt parti handlar oftast om att det är det partiet som bedöms ha den bästa politiken och förslagen. Men skälen bakom ett partival kan vara många (Oscarsson & Oscarsson, 2019). Ens val behöver inte enbart basera sig på

innehållet i politiken, utan kan också utgå från "kvaliteten" på företrädare som ska föra fram denna politik. När partiers politik är svåra att skilja från varandra kan egenskaper som kompetens, trovärdighet eller skötsamhet hos företrädarna bli allt viktigare faktorer i väljarnas kalkyler (se Leiter m.fl. 2019 för en kort översikt).

I samband med valet 2022 var det framför allt fyra skäl för partival som dominerade bland väljarna; att partiet hade en *bra ideologi*, ett *bra program* för framtiden, *bra politik* inom viktiga områden samt *kompetenta företrädare* (Bäckstedt, 2023). Dessa skäl ansåg varannan väljare ha varit ett av deras allra viktigaste skäl när de lade sin röst.

Vi ska nedan undersöka närmare skälen bakom de sverigedemokratiska väljarnas val 2022.

Figur 17 Skäl till partival bland Sverigedemokraternas väljare, 2022 (andel)

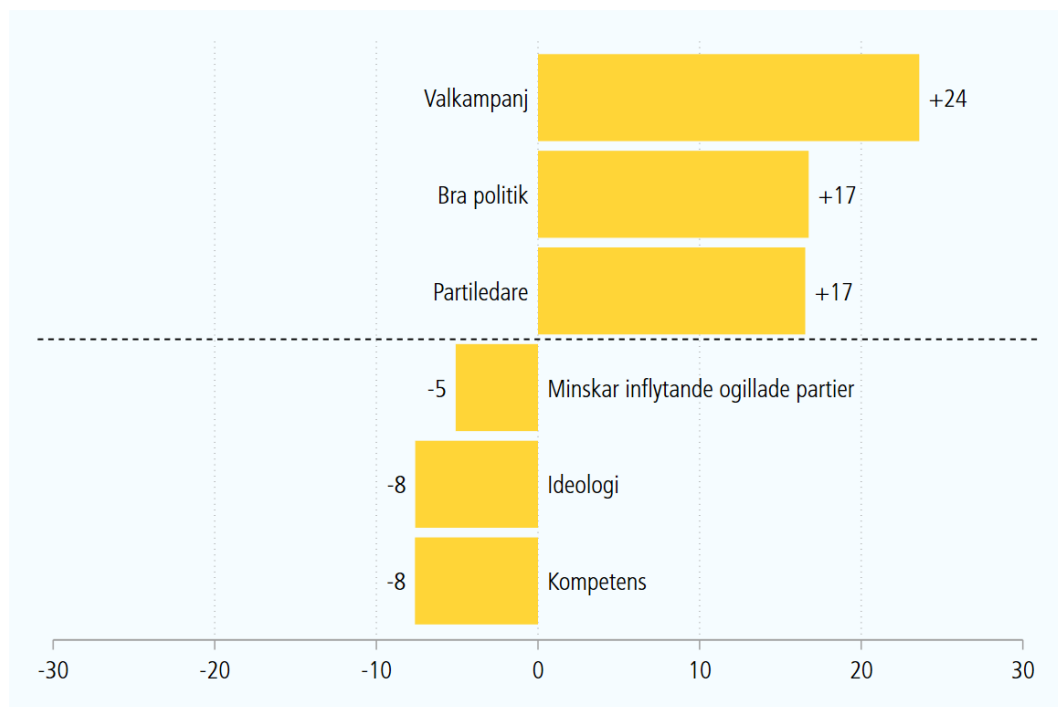
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen'. n = 198 – 494. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

De allra vanligaste skälen för att rösta på Sverigedemokraterna var att man tyckte partiet hade en bra politik (69 procent) och att man ansåg att partiet hade ett bra program för framtiden (64 procent). Omkring hälften av väljarna uppgav även att den förda valkampanjen (53), partiledaren (50), önskeregering (49) samt bra ideologi (48) var bland de absolut viktigaste skälen.

Däremot var det väldigt få som röstade på partiet med hänvisning till kandidaterna (14 procent), att de såg sig som anhängare (12), påverkad av sin omgivning (7) eller att det var ett litet parti (3) som viktiga skäl. I stora drag tycks de sverigedemokratiska väljarna främst ha motiverat sitt val utifrån innehållet i partiets politik, snarare än med hänvisning till partiets kvaliteter, även om *partiledare* var det fjärde vanligaste skälet.

De vanligaste skälen att rösta på ett parti kan vara viktigt att studera för att förstå väljarnas motivation. Dessa skäl kan dock vara samma för alla partiers väljare och säger därmed inte något om partiets väljares särprägel. Figur 18 redovisar de skäl som var mest över- samt underrepresenterade bland Sverigedemokraternas väljare.

Figur 18 Skäl till partival bland Sverigedemokraternas väljare jämfört med väljare generellt, 2022 (procentenheter)

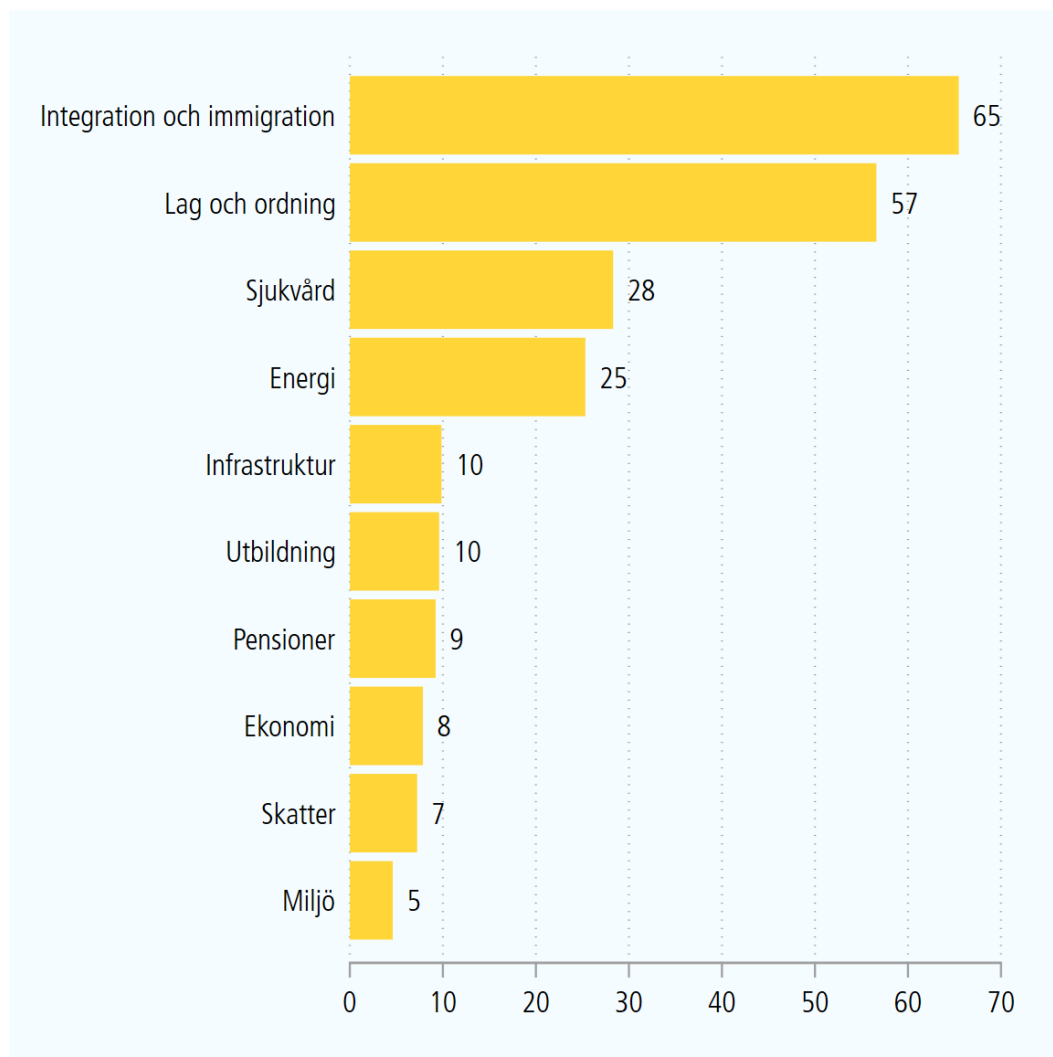
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland Sverigedemokraternas väljare jämfört med andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland väljare generellt. n = 198 – 494. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvärdade.

De skäl som var särskilt vanligt förekommande bland Sverigedemokraternas väljare var att partiet hade en bra valkampanj (24 procentenheter), att man hade bra politik (17), samt att partiet hade en bra partiledare (17). De skäl som däremot var särskilt ovanliga bland Sverigedemokraternas väljare var att basera sitt partival på kompetens inom partiet (-8), bra ideologi (-8) samt att de minskade inflytande för ogillade partier (-5).

Viktig fråga för partival

Vilka frågor som ansetts viktiga för partivalet har studerats i samband med varje val sedan 1979. Under de senaste valrörelserna har sjukvård varit den allra viktigaste frågan. Så var även fallet valet 2022. Andra frågor som väljarna ansåg var viktiga för sitt partival i valet 2022 var brottsbekämpning, invandring/flyktingar, utbildning samt miljö (Oscarsson m.fl., 2024, s. 231). Vi ska nu undersöka vilka specifika *politiska frågor* som Sverigedemokraternas väljare ansåg var viktiga för deras partival.

Figur 19 Viktig fråga för partival 2022 (andel av Sverigedemokraternas väljare)

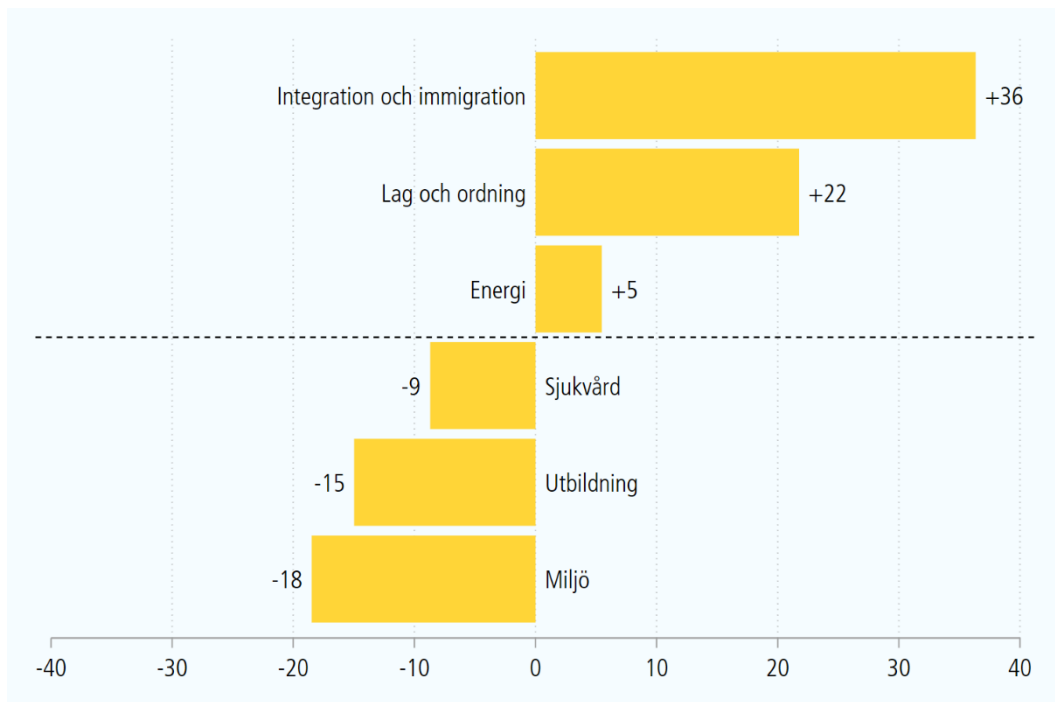

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. Svarkategorierna är baserade på fritextsvar. n = 802. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. I grafen inkluderas endast de tio vanligast förekommande politikområdena. För en komplett lista se appendix.

Den viktigaste frågan för Sverigedemokraternas väljare var *Integration och immigrationsfrågan* som nämndes av 65 procent av partiets väljare. Näst vanligast var *lag och ordning* (57 procent). Även *sjukvården* samt *energifrågan* stod ut som relativt viktiga frågor (28 respektive 25 procent).

Det här var också frågor som stod högt på dagordningen för den svenska väljarkåren i valet 2022. För att få en uppfattning om i vilken grad Sverigedemokraternas väljare stack ut eller inte ska vi än en gång jämföra dem med väljarkåren som helhet.

Figur 20 Viktig fråga för partival jämfört med väljare generellt 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvägrade. I figuren är de tre frågor med störst positiv respektive störst negativ differens inkluderade. För en komplett lista se appendix.

Figur 20 visar de sakfrågeområden med störst över- och underrepresentation när vi jämför de sverigedemokratiska väljarna med hela väljarkåren. Vi kan konstatera att partiet tydligt lockade de som ansåg att *integration och immigrationsfrågan* var särskild viktig (+36 procentenheter). Även vad gäller *lag och ordning* så ser vi en 22 procentenheters överrepresentation. *Energifrågan* var också något överrepresenterad, men endast med 5 procentenheters skillnad.

Trots att *sjukvård* var den tredje viktigaste frågan bland de Sverigedemokratiska väljare var de något underrepresenterade (-9) jämfört med samtliga väljare. Även utbildning och miljö befann sig bland partiets väljares topp 10 viktiga frågor (se figur 19), men påvisar tydlig underrepresentation jämfört med väljarkåren i helhet (-15 respektive -18 procentenheter).

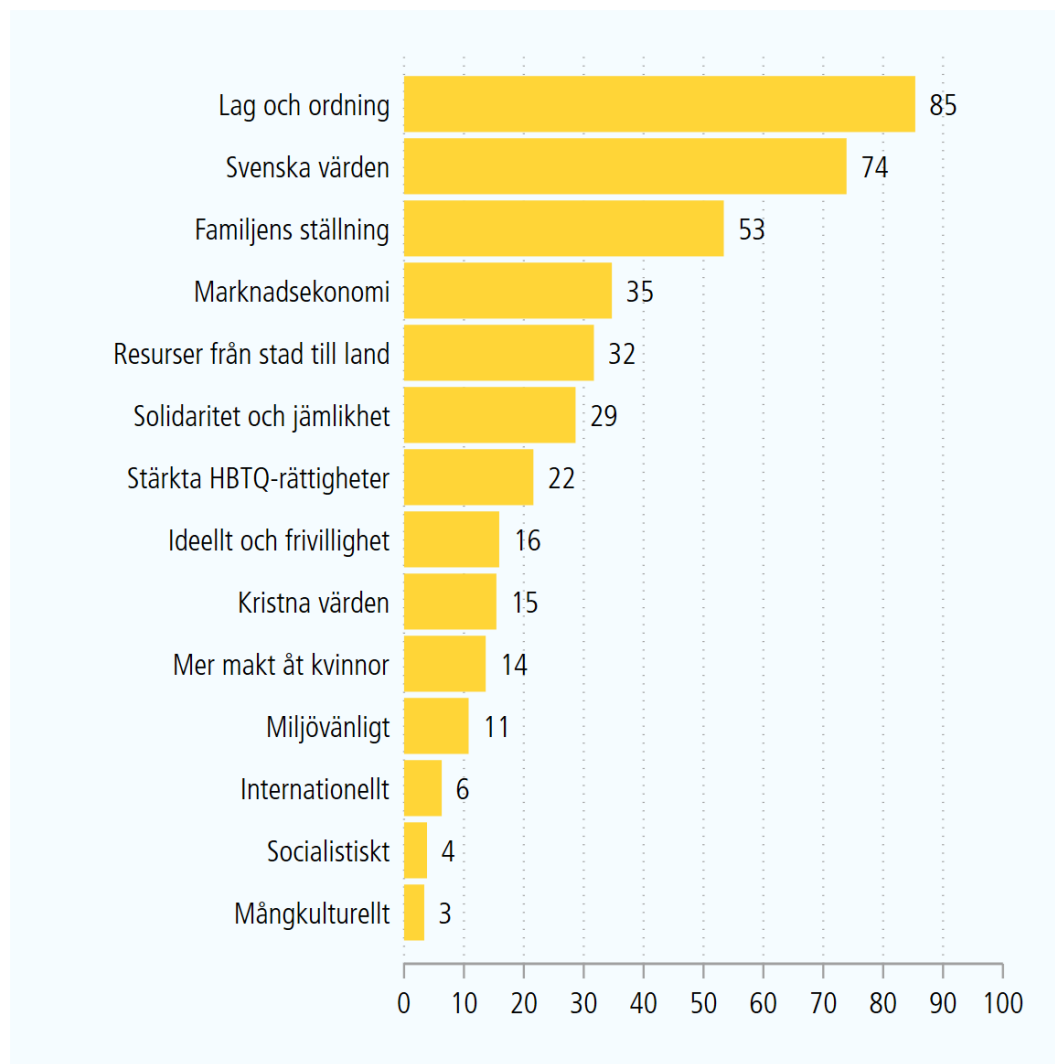
Vad tyckte partiets väljare?

Efter att ha undersökt hur partiets väljare agerade och resonerade i samband med valet av parti kommer vi i rapportens avslutande del att studera vilka framtida samhällen man önskade se samt hur man ställde sig till en rad politiska förslag.

Framtida samhälle

Vilka värderingar, här uttryckt i framtida samhällsintriktningar, hade de sverigedemokratiska väljarna?

Figur 21 Framtida samhälle, 2022 (andel av partiets väljare)

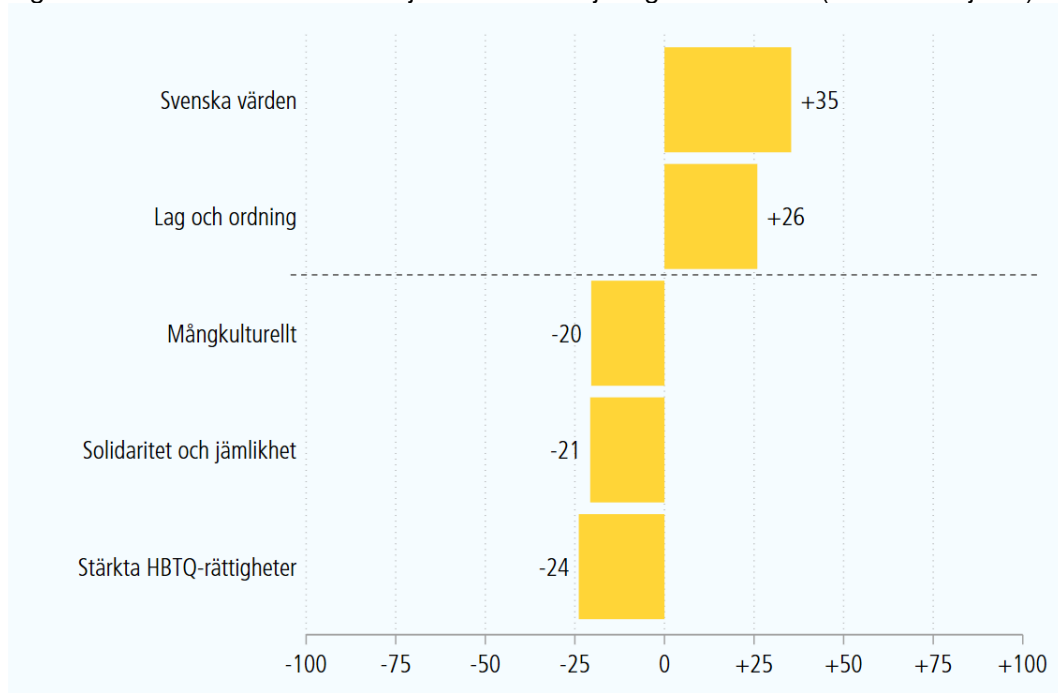

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. n = 265 – 1 009. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

Det framtida samhälle som Sverigedemokraternas väljare framför allt önskade var präglad av mer *lag och ordning* (85 procent), *svenska värden* (74 procent) samt *starkare ställning för familjen* (53 procent). Däremot var ett mer *internationellt* (6), *socialistiskt* (4) och *mångkulturellt* (3) samhälle mindre eftersträvt bland dessa väljare.

För att undersöka ett partis väljares särprägel behöver vi dock ställa dessa svar i relation till väljarna generellt. Figur 22 visar de fem största skillnaderna mellan Sverigedemokraternas väljare jämfört med väljarkåren som helhet.

Figur 22 Framtida samhälle jämfört med väljare generellt 2022 (andel av väljarna)

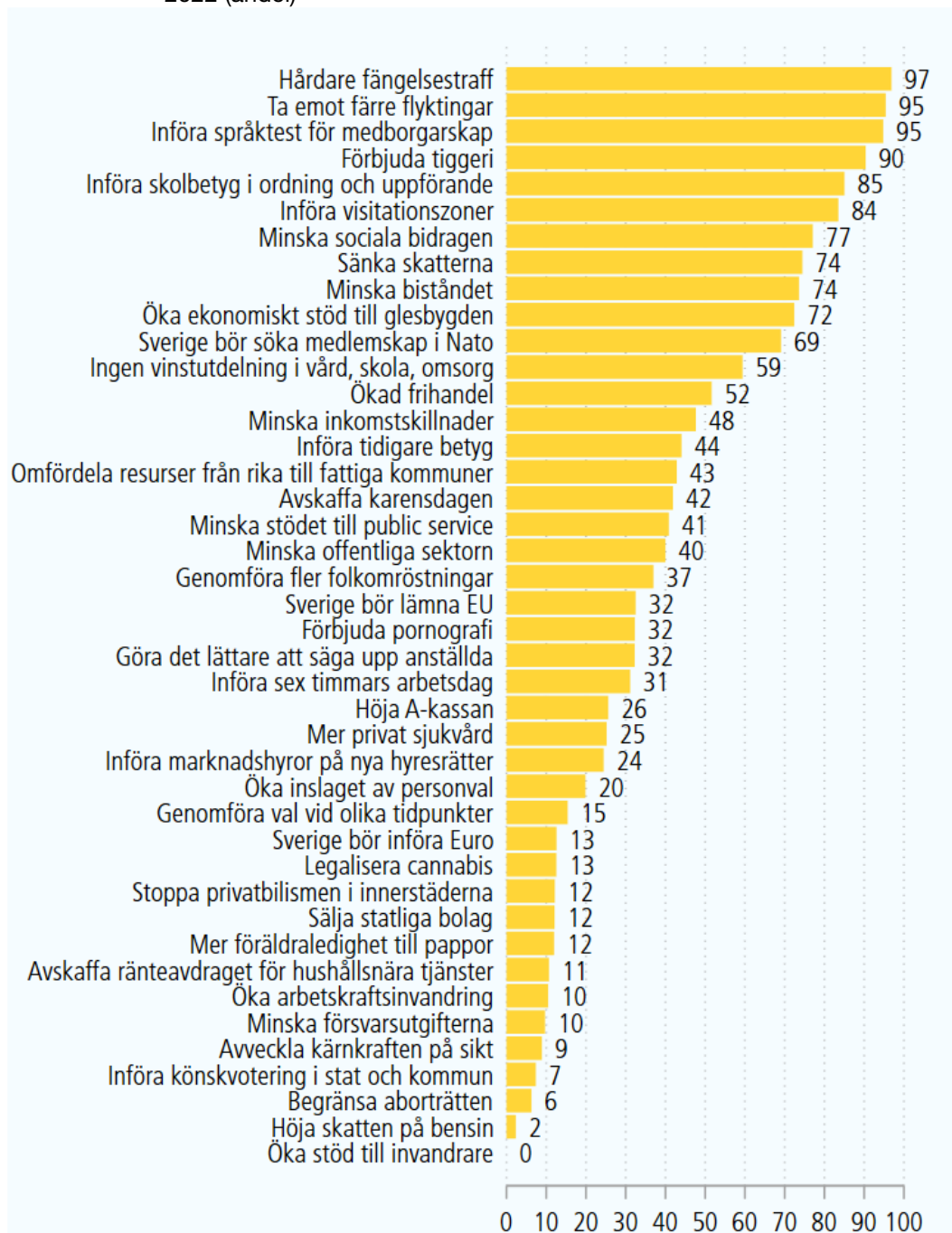
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. $n = 265 - 1\,009$. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

Sverigedemokraterna var tydligast överrepresenterade bland de som vill se ett samhälle mer präglad av *svenska värden* (35 procentenheter). *Lag och ordning*, som var den främst föredragna samhällsriktningen bland partiets väljare, visar också på överrepresentation med 26 procentenheters skillnad. Den tredje största skillnaden är underrepresentationen bland de som ville se *stärkta HBTQ-rättigheter* (24 procentenheter). Här följer även en underrepresentation bland de som ville se mer *solidaritet och jämlikhet* samt ett mer *mångkulturellt samhälle* (21 respektive 20 procentenheter).

Politiska sakfrågeåsikter

Att fatta beslut om vilket parti man ska rösta på baserat på hur väl partiets åsikter i politiska frågor överensstämmer med de egna åsikterna uppfattas ofta som något normativt positivt (Oscarsson & Holmberg, 2016). Det är också kanske det tydligaste sättet som politik förkroppsligas och känns av. Avslutningsvis kommer vi därför att undersöka vad partiets väljare ansåg om en lång rad politiska förslag och hur partiets väljare skiljde sig från väljare generellt.

Figur 23 Sverigedemokratiska väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor, 2022 (andel)

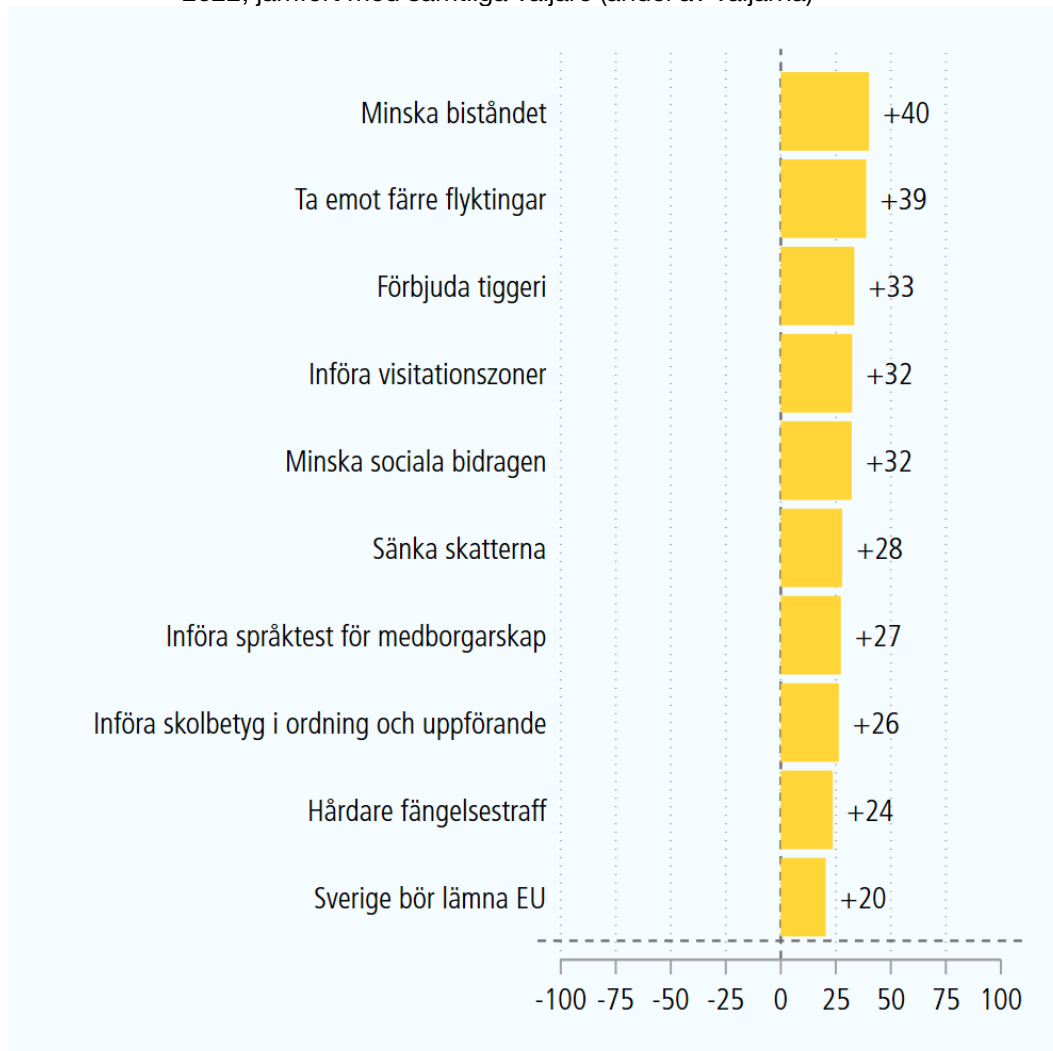

Kommentar: Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 213 – 1 317 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga formuleringar av de politiska förslagen, se appendix.

De tidigare mönstren vi såg förekommer även i denna lista; nästan samtliga av Sverigedemokraternas väljare ställde sig positiva till att införa *högre fängelsestraff* (97 procent). Liknande siffror såg vi i frågan att *ta emot färre flyktingar* (95 procent) och att *införa språktest för medborgarskap* (95 procent). De minst omtyckta förslagen bland Sverigedemokraternas väljare var att *begränsa aborträtten* (6), *höja skatten på bensin* (2) samt *öka stödet till invandrare* (0 procent).

Vi ska göra en sista jämförande analys där vi, precis som tidigare, kommer att titta närmare på de punkter där Sverigedemokraternas väljare tydligast särskiljde sig från väljarna generellt.

Figur 24 Sverigedemokraternas väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor 2022, jämfört med samtliga väljare (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 24 visar de 10 sakfrågor i vilka Sverigedemokraterna stack ut mest jämfört med väljarkåren som helhet. De två främsta frågorna som Sverigedemokraternas väljare skiljde sig från massan var att *minska biståndet* (40 procentenheter) samt att *ta emot färre flyktingar* (39). Det fanns även en överrepresentation av Sverigedemokraternas väljare bland de som ställde sig positiva till att *förbjuda tiggeri* (33), *införa visitationszoner* (32) samt *minska sociala bidragen* (32).

Sammanfattning

I riksdagsvalet 2022 blev Sverigedemokraterna för första gången Sveriges näst största parti. Men trots att omkring var femte väljare röstade på dem var de ett förhållandevis ogillat parti bland befolkningen – varannan väljare uppgav att de ogillade såväl partiet som partiledaren Jimmie Åkesson.

Enligt den svenska väljarkåren intog partiet ytterkanten på våra två sätt att mäta politiska dimensioner: de uppfattades stå mycket långt till höger och de betraktades som mycket restriktiva i flyktingfrågan. Speciellt den andra dimensionen var något som särpräglade partiet och dess väljare. När vi i samband med valet 2022 frågade de svenska väljarna vad de uppfattade att partierna lade särskild tonvikt vid träder integration och immigration fram som det klart tydligaste svaret. Även frågor om brottsbekämpning associerades tydligt med partiet. När vi i nästa led frågade väljarna om partiets bra och dåliga politik förekom migration ungefär lika ofta. Även om det var denna fråga som associerades mest med partiet, och som dess väljare tydligast skiljde sig i, tycks frågan om brottsbekämpning ha varit den tydligaste tillgången för partiet, där de både nått ut med sitt budskap och lyckades vinna legitimitet hos många väljare.

Sverigedemokraterna hade en tydlig överrepresentation bland män. De var också vanligare förekommande bland de med grundskole- eller gymnasieutbildning, samt de med arbetaryrken. Sett till politiska faktorer stack de tydligt ut som en grupp med ganska eller mycket litet förtroende för svenska politiker. Det var en grupp väljare som placerade sig långt till höger.

När vi analyserar deras röstningsbeteende framstår de som en trogen väljarskara, där ovanligt många uppgav att de sedan länge visste att de skulle rösta som de gjorde i valet 2022. Bland de särskilda skälen finner vi att partiets valkampanj, politik, samt partiledaren var bland de allra viktigaste för partiets väljare. De viktigaste frågorna för Sverigedemokraternas väljare inför valet 2022 var *integration och immigration* samt *lag och ordning*. Liknande mönster ser vi när vi undersöker väljarnas värderingar och inställningar: det var en väljargrupp som särskilt föredrog *svenska värden* och *lag och ordning* men ogillade *mångkulturalism*, *solidaritet och jämlikhet* samt *stärkta hbtq-rättigheter*. Sett till sakfrågor var förslag som *minska bistånd*, *ta emot färre flyktingar*, *förbjuda tiggeri* och *införa visitationszoner* särskilt populära.

Appendix

Tabell A1 Uppfattning om Sverigedemokraterna, 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	40,43
-4	5,98
-3	4,51
-2	3,05
-1	2,43
Varken gillar eller ogillar 0	9,00
+1	4,12
+2	5,20
+3	6,90
+4	7,81
Gillar starkt +5	10,55
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?' och svarsalternativen var från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 8549 Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A2 Uppfattning om Sverigedemokraternas partiledare, 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	32,98
-4	5,36
-3	5,02
-2	3,27
-1	2,43
Varken gillar eller ogillar 0	9,86
+1	4,90
+2	6,18
+3	7,80
+4	8,57
Gillar starkt +5	13,64
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följde omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera:' följt av en lista med partiledarna. Svarsalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7151. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A3 Uppfattning om Sverigedemokraternas vänster-högerposition 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Vänster 0	0,60
1	0,18
2	0,40
3	0,60
4	1,02
Varken vänster eller höger 5	8,22
6	4,54
7	7,10
8	11,29
9	17,08
Höger 10	48,97
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svartalternativen var 0 'Vänster' till 10 'Höger'. n = 8198. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A4 Uppfattning om Sverigedemokraternas flyktingmottagande 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Restriktiva 0	77,11
1	12,98
2	4,04
3	1,44
4	0,49
5	1,24
6	0,20
7	0,13
8	0,33
9	0,42
Generösa 10	1,62
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svartalternativen var elva stycken och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 3040. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A5 Uppfattning om Sverigedemokraternas profilfrågor 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Kultur och fritid	0,38
Bostäder	0,00
Infrastruktur	6,09
Jordbruk och naturbruk	0,06
Energi	12,12
Miljö och klimat	0,41
Brottsbekämpning	51,62
Jämställdhet	0,08
Integration/Immigration	68,01
Ekonomi	1,06
Näringsliv	0,00
Utrikespolitik	1,94
EU	0,00
Försvar	1,94
Skatter	1,16
Arbetsmarknad	2,42
Sjukvård	1,46
Pensioner	1,08
Sociala frågor	0,88
Familjepolitik	0,00
Utbildning	1,30

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.' n = 1 678. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A6 Uppfattning om Sverigedemokraternas politik 2022 (bra/dålig) (andel av väljarna)

	Bra politik Andel	Dålig politik Andel
Äldreomsorg	4,16	6,32
Bostäder	2,25	4,24
Svensk ekonomi	6,08	10,24
Energi	7,02	7,65
Migration	18,69	21,59
Företag	3,30	4,18
Försvar	4,01	4,40
Glesbygd	4,62	5,49
Jämställdhet	2,50	12,87
Brottsbekämpning	18,84	12,27
Miljö och klimat	5,85	18,87
Pensioner	5,08	3,91
Sjukvård	5,15	9,14
Skatter	5,61	7,44
Social trygghet	4,47	9,51
Sysselsättning	6,45	10,35
Utbildning	5,59	10,10
Utrikespolitik	3,02	6,69

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av sexton olika områden. n = 1 250 – 4 240 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A7 Sverigedemokraternas väljare 2022 – Demografi

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Kön	Man	64,18	50,70	+13,48
	Kvinna	35,82	49,30	-13,48
Ålder	18–22 år	2,80	3,18	-0,38
	23–30 år	5,10	6,34	-1,24
	31–40 år	10,27	11,94	-1,67
	41–50 år	13,07	14,24	-1,17
	51–60 år	20,32	18,26	+2,06
	61–70 år	23,47	19,94	+3,53
	71+ år	24,98	26,10	-1,12
Inkomst	Låg inkomst	22,43	19,54	+2,89
	Medellåg inkomst	27,06	22,97	+4,09
	Medelinkomst	17,72	17,28	+0,44
	Medelhög inkomst	22,59	22,77	-0,18
	Hög inkomst	10,22	17,45	-7,23
Yrkesgrupp	Tjänsteman	40,84	56,10	-15,26
	Arbetare	45,49	33,62	+11,87
	Jordbrukare	1,18	0,83	+0,25
	Företagare	12,49	9,44	+3,05
Utbildning	Grundskola	21,14	13,43	+7,71
	Gymnasium	53,01	38,57	+14,44
	Universitet	25,85	48,01	-22,16
Bostadsområde	Ren landsbygd	19,26	14,57	+4,69
	Mindre tätort	25,25	19,55	+5,7
	Stad eller större tätort	45,36	49,09	-3,73
	Stockholm, Göteborg, Malmö	10,13	16,80	-6,67

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 1 185 – 1 393 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Tabell A8 Sverigedemokraternas väljare 2022 – Politiska faktorer

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Politiskt intresse	Mycket intresserad	20,43	19,42	+1,01
	Ganska intresserad	48,91	52,47	-3,56
	Inte särskilt intresserad	27,10	25,75	+1,35
	Inte alls intresserad	3,55	2,36	+1,19
Förtroende för politiker	Mycket stort förtroende	0,57	2,47	-1,9
	Ganska stort förtroende	19,64	43,54	-23,9
	Ganska litet förtroende	55,60	43,72	+11,88
	Mycket litet förtroende	24,19	10,28	+13,91
Kunskap om politik	Mycket goda	11,87	11,74	+0,13
	Ganska goda	61,87	60,85	+1,02
	Inte särskilt goda	23,82	24,89	-1,07
	Inte alls goda	2,44	2,52	-0,08
Vänster-Höger	0 Vänster	0,79	3,94	-3,15
	1	0,40	5,05	-4,65
	2	0,55	8,87	-8,32
	3	1,11	9,80	-8,69
	4	1,58	8,16	-6,58
	5	16,32	15,97	+0,35
	6	8,80	9,56	-0,76
	7	17,19	13,14	+4,05
	8	24,72	14,60	+10,12
	9	14,03	6,17	+7,86
	10 Höger	14,50	4,76	+9,74

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 1 054 – 1 380 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A9 Partianhängarskap bland Sverigedemokraternas väljare, 2022 (andelar)

	Andel
Stark anhängare till partiet	15,39
Svag anhängare till partiet	5,98
Ej anhängare	75,64
Svag anhängare till annat parti	1,33
Stark anhängare till annat parti	1,66

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 903. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A10 Sverigedemokraternas väljare 2022 – Röstningsagerande

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Tidpunkt för beslut	Sista veckan före valet	18,98	30,20	-11,22
	Under hösten/sommaren	20,64	26,59	-5,95
	Sedan länge	60,38	43,20	+17,18
Tidpunkt för röstning	Förtidsröstade – sista veckan	29,49	28,23	+1,26
	Förtidsröstade – tidigare	25,83	22,24	+3,59
	Röstade i vallokal	44,68	49,53	-4,85
Personröstade	Nej	67,70	78,02	-10,32
	Ja	32,30	21,98	+10,32

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 902 – 906 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A11 Sverigedemokraternas väljare 2022 – Skäl för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Egenintresse	27,20	19,85	+7,35
Partiledare	50,41	33,96	+16,45
Anhängare	11,79	11,02	+0,77
Bra politik	69,43	52,90	+16,53
Kompetens	43,12	50,69	-7,57
Ideologi	47,80	55,68	-7,88
Vana	17,78	14,86	+2,92
Bra kandidater	14,19	10,68	+3,51
Skött sig bra	43,30	32,78	+10,52
Bra program	64,40	55,86	+8,54
Önskeregierung	49,28	40,54	+8,74
Stort parti	32,85	24,32	+8,53
Litet parti	3,40	5,24	-1,84
Bra valkampanj	52,75	29,14	+23,61
Samarbetar bra	22,51	26,26	-3,75
Minskar inflytandet för ogillade partier	30,88	35,79	-4,91
Omgivning	7,07	3,28	+3,79
Minst dåligt	20,66	19,23	+1,43

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen'. n = 1001. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A12 Sverigedemokraternas väljare 2022 – Viktiga frågor för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Ekonomi	7,86	9,22	-1,36
Kultur och fritid	0,25	0,51	-0,26
Bostäder	0,75	1,20	-0,45
Infrastruktur	9,85	4,43	5,42
Jordbruk och naturbruk	1,37	1,12	0,25
Energi	25,31	19,84	5,47
Miljö och klimat	4,61	23,08	-18,47
Lag och ordning	56,61	34,85	21,76
Jämställdhet	0,00	0,04	-0,04
Integration/Immigration	65,46	29,11	36,35
Skatter	7,23	5,75	1,48
Näringsliv	0,50	1,01	-0,51
Utrikespolitik	3,49	6,05	-2,56
EU	0,37	0,36	+0,01
Ideologi	0,12	2,28	-2,16
Försvar	3,49	6,43	-2,94
Arbetsmarknad	1,75	2,91	-1,16
Sjukvård	28,30	37,00	-8,70
Pensioner	9,23	7,79	+1,44
Sociala frågor	2,87	4,90	-2,03
Familjepolitik	0,75	1,35	-0,60
Utbildning	9,60	24,57	-14,97

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A13 Sverigedemokraternas väljare 2022 – Framtida samhällen

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Satsa på ett samhälle med mer privat företagsamhet och marknadsekonomi	34,70	23,92	+10,78
Satsa på ett socialistiskt samhälle	3,83	14,71	-10,88
Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär sänkt materiell levnadsstandard	10,78	30,87	-20,09
Satsa på ett samhälle där kristna värden spelar en större roll	15,42	9,93	+5,49
Satsa på ett samhälle där homo-, bi- och transsexuellas rättigheter stärks	21,59	45,82	-24,23
Satsa på ett samhälle som slår vakt om traditionellt svenska värden	73,89	37,96	+35,93
Satsa på ett mångkulturellt samhälle med stor tolerans gentemot människor från andra länder med andra religioner och levnadssätt	3,37	24,08	-20,71
Satsa på ett samhälle med mer solidaritet och jämlikhet	28,63	49,99	-21,36
Satsa på ett samhälle som stärker familjens ställning	53,38	33,83	+19,55
Satsa på ett samhälle med mer internationell inriktning och mindre av gränser mellan folk och länder	6,29	25,40	-19,11
Satsa på ett samhälle med mer lag och ordning	85,36	58,86	+26,50
Satsa på ett samhälle där makt omfördelas från gruppen män till gruppen kvinnor	13,63	26,22	-12,59
Satsa på ett samhälle där mer resurser omfördelas från stadsbor till landsbygdsbor	31,70	30,25	+1,45
Satsa på ett samhälle där ideella organisationer och frivilliga insatser spelar en större roll	15,89	22,06	-6,17

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. n = 101. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Tabell A14 Sverigedemokraternas väljare 2022 – Politiska sakfrågor

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Minska inkomstskillnaderna	47,67	61,64	-13,97
Avveckla kärnkraften på sikt	8,90	28,55	-19,65
Göra det lättare att säga upp anställda	32,25	24,00	+8,25
Minska stödet till public service	40,85	19,63	+22,22
Införa marknadshyror på nya hyresrätter	24,44	19,67	+4,77
Införa visitationszoner	83,51	51,28	+32,23
Sverige bör lämna EU	32,49	11,67	+20,82
Ta emot färre flyktingar	95,43	56,62	+38,81
Införa skolbetyg i ordning och uppförande	85,05	58,88	+26,17
Omfördela resurser från rika till fattiga kommuner	42,86	56,49	-13,63
Öka inslaget av personval	19,86	13,91	+5,95
Genomföra fler folkomröstningar	36,97	23,77	+13,2
Genomföra val vid olika tidpunkter	15,38	15,84	-0,46
Minska försvarsutgifterna	9,69	10,37	-0,68
Sverige bör söka medlemskap i Nato	69,09	65,98	+3,11
Sverige bör införa Euro	12,58	13,73	-1,15
Avskaffa RUT	10,69	16,16	-5,47
Avskaffa karensdagen	41,88	41,87	+0,01
Hårdare fängelsestraff	96,88	73,24	+23,64
Ökad frihandel	51,64	53,03	-1,39
Sälja statliga bolag	12,09	9,42	+2,67
Begränsa rätten till abort	6,30	5,19	+1,11
Införa tidigare betyg	44,04	29,71	+14,33
Ingen vinstutdelning i vård, skola, omsorg	59,42	68,21	-8,79
Förbjuda pornografi	32,29	40,95	-8,66
Legalisera cannabis	12,54	11,66	0,88
Öka stödet till glesbygden	72,41	66,98	+5,43
Mer föräldraledighet åt papporna	11,97	23,41	-11,44
Öka arbetskraftsinvandringen	10,97	21,29	-10,32
Införa språktest	94,79	67,81	+26,98
Könskvotering i stat och kommun	7,37	16,17	-8,80
Öka stödet till invandrare	0,00	4,74	-4,74
Minska offentliga sektorn	40,00	25,36	+14,64
Minska sociala bidragen	77,07	44,20	+32,87
Mer privat sjukvård	25,19	17,01	+8,18
Införa 6-timmars arbetsdag	31,13	35,14	-4,01
Minska det svenska biståndet	73,61	32,89	+40,72
Sänka skatterna	74,46	46,50	+27,96
Höja skatten på bensin	2,35	11,64	-9,29
Höja A-kassan	25,61	31,35	-5,74
Förbjud tiggeri	90,39	56,62	+33,77
Stoppa privatbilismen i innerstäder	12,15	22,91	-10,76

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 57 – 495 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Referenser

- Ahlbom, J., & Karlsson, R. (2023). *Könsskillnader bland svenska väljare 1921-2022* (2023:9; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Bäckstedt, F. (2023). *Väljarnas viktigaste skäl för röstning 1988-2022* (2023:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., & Karlsson, R. (2024). *Könsskillnader bland svenska väljare i Europaparlamentsvalet 2024* (2024:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., Karlsson, R., Lindskog, H., & Oscarsson, H. (2022). *Partiledarskiftet i Sverige 1967-2022* (2022:2; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Holmberg, S. (1981). *Svenska Väljare*. Stockholm: Publica/Liber Förlag.
- Hooghe, L., & Marks, G. (2018). Cleavage theory meets Europe's crises: Lipset, Rokkan, and the transnational cleavage. *Journal of European public policy*, 25(1), 109-135.
- Jönsson, E., & Theorin, N. (2022). *Väljarnas uppfattning om partiernas profilfrågor 2010-2018* (2022:3; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Karlsson, R., & Cederholm Lager, A. (2023). *Valundersökningen 2022: Teknisk rapport*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Leiter, D., Clark, A. K., & Clark, M. (2019). Winners and losers reconsidered: party support, character valence, and satisfaction with democracy. *European Political Science Review*, 11(3), 285-300.
- Oscarsson, Henrik (2019). *Partierna: Det nya landskapet*. Stockholm, Riksbankens jubileumsfond.
- Oscarsson, H., Bäckstedt, F., Cederholm Lager, A., Karlsson, R., & Solevid, M. (2024). *Väljarna och valet 2022*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Oscarsson, H., & Holmberg, Sören. (2016). *Svenska väljare* (Upplaga 1:1). Wolters Kluwer.
- Oscarsson, H., & Oskarson, M. (2019). Sequential vote choice: Applying a consideration set model of heterogeneous decision processes. *Electoral Studies*, 57, 275-283.

- Oscarsson, H., & Rapeli, L. (2018). Citizens and political sophistication. In *Oxford Research Encyclopedia of Politics*.
- Oscarsson, H., & Svensson, R. (2020). *Partiernas vänster-högerpositioner 1979-2019* (2020:6; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Pederby, T. (2020). *Väljarnas bedömningar av partiernas politik 1979-2018* (2020:13; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Stubager, R. (2018). What is Issue Ownership and How Should We Measure It? *Political Behavior*, 40(2), 345–370. <https://doi.org/10.1007/s11109-017-9403-y>

Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan tidigt 1950-tal ägnar vi oss hängivet åt empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och av tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder Valforskningsprogrammet.

